

Kunstiõpetus LÕK ainekava

1. Kunstiõpetus	2
1.1 Valdkonnapädevus.....	2
1.2. Ainetundide jaotus.....	2
1.3. Konkreetsem lõiming, kõigi üldpädevuste saavutamise ja kõigi õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas	3
1.4. Ainevaldkondlikud hindamise erisused	8
1.5. Õppekorralduse erisused	11
1.6. Õppekeskkonna erisused.....	14
2. Ainekava	15
2.1. Õppeaine kirjeldus, sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused.....	15
2.2. Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud	16
2.3 Õpitulemused ja õppesisu klassiti	19
2.3.1 Kunstiõpetuse 1 .klassi ainekava	19
2.3.2 Kunstiõpetuse 2.klassi ainekava	42
2.3.3 Kunstiõpetuse 3.klassi ainekava	52
2.3.4 Kunstiõpetuse 4.klassi ainekava	61
2.3.5 Kunstiõpetuse 5.klassi ainekava	71
2.3.6. Kunstiõpetuse 6. klassi ainekava	82
2.3.7 Kunstiõpetuse 7. klassi ainekava	94
2.3.8 Kunstiõpetuse 8.klassi ainekava	107
2.3.9 Kunstiõpetuse 9. klassi ainekava	119

1. Kunstiõpetus

1.1 Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2. Ainetundide jaotus

Kunstiõpetust õpetatakse 1.–9. klassini. Ainekavades kirjeldatud õpitulemuste saavutamiseks on õppeainete arvestuslikud nädalatunnid kooliastmeti järgmised:

õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
kunst	3	3	3

Nädalatunnid klassiti on järgmised:

Kunstiõpetus	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
Tunde nädalas	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et õpitulemused ning kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud on saavutatavad.

1.3. Konkreetsem lõiming, kõigi üldpädevuste saavutamine ja kõigi õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

Kunstiõpetuse kaudu on võimalik arendada ja hoida õpilastes huvi ümbritseva keskkonna ja selle nähtuste vastu. Huvitavate ja inspireerivate tunnitegevuste kaudu tugevdatakse soovi osaleda erinevates kunsti- ja muudes õppetegevustes. Õpilastel kujuneb positiivne hoiak õppimise ja töö tegemise suhtes, valmisolek elukestvaks õppeks. Arenevad õpi-, töö-, enesekontrolli- ja suhtlemisoskused. Õpilasi suunatakse tajuma ja mõistma enda võimekust, toetatakse nende positiivseid arengusuunusi. Kujundatakse oskust ja harjumust eesmärgi saavutamiseks järjepidevalt ennast arendama. Õpilased tutvuvad erinevate kunstivaldkonnaga seotud elukutsetega ning teadvustavad nende seost inimese individuaalsete eelduste ja huvidega. Õppekäikudel saavad õpilased tutvuda erinevates asutustes, nt muuseumid, hariduskeskused, töökojad vms, töökeskkondade ja töö sisuga.

Keskkonna ja jätkusuutlik areng

Teemaga taotletakse loodustaju arendamist, õpilase kujunemist vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda. Loomingulises tegevuses saab tähelepanu pöörata kaasaegse maailma väljakutsetele nt jätkusuutlik eluviis, kliimasoojenemine, rahvastiku ränne jne. Tutvutakse ringmajanduse sh taas- ja korduskasutuse põhimõtetega, õpitakse looduslike ressursse väärtustama ja nende kaitse tähtsust mõistma.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Kunstiõpetuse tunnid toetavad õpilaste algatusvõimet ja ettevõtlikust ning julgustavad katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. Paaris- ja rühmatöid tehes omandavad õpilased esmased koostööoskused, millega kaasnevad inimeste eripärade tunnustamine ja ühiskondlike normide ning tavade teadvustamine. Osalemine kunstikonkurssidel ja näitustel pakub kogemusi ja eduelamusi. Arutelud erinevate kunstiteoste põhjal avardavad maailmavaadet ning osalemine erinevates projektides ja

näitustel annab võimaluse avaldada kunstiteoste kaudu arvamust ning erinevates küsimustes kaasa rääkida. Ainetundides tutvutakse erinevate kunstirühmituste ja -ühingutega, nende töökspidamiste ja eesmärkidega, samuti noorteorganisatsioonidega, teiste huvirühmadega ning erinevate ettevõtetega, mis kaasavad noori oma tegevustesse ja pakuvad neile arengu-, koostöö- ning praktikavõimalusi. Kunstiteoste väärtuse ja autoriõiguse teemadega kaasneb ühtlasi ka looja ja tarbija rolli teadvustamine. Valminud kunstitöid võib müüa koolis heategevuslikul eesmärgil.

Kultuuriline identiteet

Teema raames tutvutakse kohaliku kultuuripärandiga, suunatakse noort mõistma ennast kultuuri kandjana ja edasivijana, mõistma kultuuride vahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist kultuuritraditsioonidesse ja kaasaja kultuurinähtustesse. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel. Eesti ja teiste rahvuste kultuuripärandiga tutvudes kujuneb rahvusliku kuuluvustunne ning positiivne suhtumine erinevustesse inimeste ja kultuuride vahel. Tundides julgustatakse teostama oma kultuurilist identiteeti ja loovust väljendavaid ideid. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kandvatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid, etendused). Tähtis on noorte endi osalemine muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Teabekeskond ja meediakasutus

Teemaga taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda ning suudab toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi. Õpilast suunatakse valima sobivat suhtlusviisi ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest, määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet, kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi, arendama kriitilise tebeanalüüsi. Tundides tutvustatakse visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahenditega ning kasutatakse neid oma loometöös või loometegevuse tulemuste jagamiseks (esitlused, digitaalsed näitused, sotsiaalmeedia sisu jne), samuti õpitakse arvestama autoriõigustega.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Kunstiõpetuse tundides kasutatakse kaasaegseid tehnoloogia võimalusi ja vahendeid, õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, millega taotletakse õpilaste kujunemist uuendusaltideks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutavateks inimesteks. Tehnoloogia tundmine ja kasutamisoskus võimaldab toimetulekut kiiresti muutuvus elu-, õpi- ja töökeskkonnas. Uued võimalused inspireerivad ja aitavad kaasa õppijate võimele leida jõukohastele probleemidele loovaid ja uuenduslike lahendusi. Erinevate kunstiteoste ja teemade käsitlemisel saab mõtestada koos õpilastega tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse õppetegevuses foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise kaudu. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele kasutatakse nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

Tervis ja ohutus

Kunstiga tegelemine arendab tundemaailma, intuiivset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstiga tegelemine aitab kaasa inimese vaimse tervise ja heaolu parandamisele ja hoidmisele. Tundides võib kasutada ka kunstiteraapilisi ülesandeid ja võtteid. Kunstitundides kasutatakse palju erinevaid materjale ja töövahendeid, mille juures järgitakse ohutusest ning otstarbekusest. Õpilasi suunatakse teadlikult kasutama vajalikke töökaitsevahendeid, õpetatakse märkama ja tajuma ohtlikke olukordi ning neist hoiduma, abivajadust märkama ning vajadusel abi kutsuma. Ühist tööruumi ja töövahendeid kasutades kujundatakse õpilaste teadlikkust hoolitseda töövahendite ja tööruumi eest. Läbi erinevate kunstiprojektide saab arutleda inimese heade harjumuste ja tervislike eluviiside üle ning jagada oma seisukohti läbi inspireerivate loovtööde.

Väärtused ja kõlblus

Erinevate ajastute kunstiteoste ja kunstivoolude tutvustamisega toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Kunstitundides õpivad õpilased tundma iseennast, märkama enda ja kaaslaste emotsioone ja vajadusi, ning nende väljendamise võimalusi kunstiliste tegvuste kaudu. Ühiste tegevuste, sh õppekäikudel osalemise kaudu kujunevad õpilastel suhtlemisoskused ja positiivsed väärtushinnangud. Õpilastega külastatakse kunstinäitusi ja muuseume, analüüsitakse ühiselt nähtud taieseid. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel konkurssidel ja õpilastööde näitustel.

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi

Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

Kunst ja sotsiaalained.

Sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

- Tutvustatakse tuntud kunstnikke, nende teoseid läbi aegade.
- Tutvustatakse eri ajastute kunstivoole.
- Käsitletakse ehituskunsti arengut aegade jooksul.
- Korraldatakse kunstiteemalisi õppekäike (näituste ja muuseumide külastamine, filmide vaatamine).

Kunst, emakeel, võõrkeeled.

Emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis.

- Illustratsioonide juurde kuuluvate tekstide jõukohane analüüs.
- Tekstide põhjal illustratsioonide loomine.
- Kirja kasutamine kunstiteoses.

- Tähtpäevade teemaliste kaartide kutsete meisterdamine.

Kunst ja loodusained.

Loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

- Loodustunnetuse arendamine läbi kujutava kunsti.
- Kunsti vahendite ja materjalide seosed loodusega.
- Looduslike materjalide kasutamine.
- Loodusmaalide, skulptuuride loomine või pildistamine, filmimine.

Kunst ja matemaatika

Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

- Mõõtmine ja selle erinevate meetodite kasutamine.
- Kujundite oluliste tunnuste liigitamine ja sümbolite kasutamine
- Geomeetriaalaste mõistete rakendamine erinevates kunsti valdkondades, näiteks arhitektuuris, ruumikujunduses.
- Geomeetria mõisted on aluseks kunstiõpetuses vaadeldavate objektide analüüsil.
- Piltidel olevate esemete-nähtuste tunnuste võrdlemine ja liigitamine.

Kunst, käsitöö ja tehnoloogia.

Käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

- Kunstiõpetus ja tööõpetus on lõimitud nii loovuse, loomingu kui käsitööoskustega.

- mõlemad ained eeldavad õpilastelt individuaalset eneseväljendust, julgustavad õpilasi loovalt väljenduma, luuakse mingi reaalne teos.
- nii kunstiõpetuses kui tööõpetuses õpitakse läbi esemelise õpikäsitluse. Õppeülesannete täitmine vajab käelisi oskusi ja õppeprotsess eeldab käelise koordineerimise arendamist.
- Kunstiõpetuses ja tööõpetuses on mõnede ülesannete täitmisel kasutusel samad tööriistad materjalid.
- Mõlemas aines uuritakse värvi, kuju, proportsiooni visuaalseid elemente.
- Mõlemad ained eeldavad erinevate materjalide ja nende omaduste tundmist.
- Kasutusel on tööõpetusega samad digivahendid ja programmid.
- Mõlemas aines kavandatakse töid või kunstiteoseid alates idee väljatöötamisest kuni lõpptooteni.

Kunst ja liikumisõpetus.

Liikumisõpetusest lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

- Kunstilised tegevused ja muusikalis-rütmilised liikumistegevused loovad võimaluse loominguliseks eneseväljenduseks, arendavad loovust.
- Mõlemas tunnis arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust, koordineerimist.
- Kunstiõpetuse tunnis võib kavandada liikumisõpetuse tundide jaoks kostüüme, maske, dekoratsioone.
- Kujutada oma kunstitöödel sportlasi, sportlikke tegevusi jne.

1.4. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatud, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise nõuded ja korraldus, sh mittenumbrilise hindamise kasutus ja kooliõppekava väliselt, sh mitteformaalhariduses omandatud teadmiste ja oskuste arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga enastjuhtivaiks õppijaiks. Hindamisega

luuakse õpilastele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptimiseks. Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma.

Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid.

Õpilast suunatakse õppe käigus oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima.

Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega.

Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostiliselt hinnates selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist.

Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest.

Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on õppe jooksul oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine näiteks

kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms. Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemi lahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppes kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardumine.

Kooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhiste järgi võib arvestada tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil). Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppes kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste põhjal.

1.5. Õppekorralduse erisused

Kunsti osaoskused lihtsustatud õppe kunstiõpetuses põhikooli riiklikus õppekavas välja pakutud uue (2024) pädevusmudeli järgi.

Kunsti osaoskused ehk mõtestatud tegutsemise alused	1.-2. klass	3.-5. klass	6.-7. klass	8.-9. klass
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);	Õpitakse kõikide meeltega tajuma objekte ja kujutisi enda ümber, õpitakse eristama värvusi ja erinevaid materjale.	3.–5. klassi õpilased õpivad arutlema, olulist teisejärgulisest eristama ja esemete eri tunnuseid üksteisest eristama, neid kunstitöodes kujutama.	6.-7. klassi õpilased õpivad kujutatava eri tunnuseid märkama, neid oma loovtöodes väljendama.	8.-9. klassis õpitakse leidma olulist aine- ja teemaalast teavet, eristama olulist teavet vähemolulisest, kasutama infot loovtööde loomisel.
Plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine,	Erinevate vahendite kasutamise ja näitlikustamise kaudu kujuneb õpilastel vaatlus- ja võrdlemisoskus, areneb tähelepanu, nägemis-, kompimis-	Ühistegevuses rakendavad õpilased õpetaja suunamisel omandatud õpioskusi. (Õpilased võivad vajades seejuures pidevat	Õpilased õpivad tööprotsessi kavandama. Kirjeldavad suunavate küsimuste abil, milline võiks olla planeeritava töö tulemus.	Süvendatakse oskust ise oma tööd kavandada, luua, viimistleda ning tulemust hinnata.

<p>koostamine, leiutamine);</p>	<p>ja ruumitaju ning mootorika.</p> <p>Õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid.</p>	<p>meeldetuletamist ja kordamist.)</p> <p>Õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima.</p>	<p>6.–7. klassi õpilased suudavad meelde jätta lihtsamate töövõtete ja nende kasutamise järjekorda.</p>	
<p>Loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);</p>	<p>Õpilane tahab ja julgeb end loominguiliselt väljendada. Mootorika arengut toetavad võimetekohaselt omandatavad maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise ja voltimise baasoskused. Õpilane täidab ülesandeid valdavalt koostegevuses eeskujuga ja näidise järgi, omandatud</p>	<p>Õpilaste tajuga ja peenmootorika arengut toetavad keerukamad ja pingutust nõudvad töövõtted – detailsemad joonistused, voolimistööd, lõikamine kääride ja/või paberinoaga, värvide segamine maalimisel jms.</p> <p>esemeid eri põhimõtete järgi ühendama</p>	<p>Harjutamise tulemusena õpitakse kujutama inimest eri poosides, järgides proportsioone.</p> <p>Õpitakse tundma elementaarseid kujunduspõhimõtteid ning neid oma töös kasutama.</p> <p>Kunstiga seotult kujundatakse erinevate digivahendite ja keskkondade kasutamise oskusi, sealhulgas ka</p>	<p>Õpetusega taotletakse, et õpilased oskaksid ja tahaksid end oma võimete piires kunstiliselt väljendada.</p> <p>8.–9. klassi õpilased töötavad nii iseseisvalt kui ka rühmas, rakendavad õpetaja juhendamisel eelmistel aastatel omandatud teadmisi ja oskusi, valides ning kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid.</p>

	oskuste piires ka suulise korralduse järgi.		autoriõigustega arvestamist.	
Refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).	Õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid. Õpetaja suunamisel õpitakse valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid; kujunevad korraharjumused ja oskused ning püsivus oma töö lõpule viimiseks. Õpitakse lugupidama enda ja teiste tööd ning tundma rõõmu tööprotsessist ja õnnestumisest.	Õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi. Õpetaja abiga kombitakse kunstilise tegevuse terapeutilisi võimalusi.	Õpetaja suunamisel kasutatakse omandatud mõisteid, vesteldes lihtsamatel kunstiga seotud teemadel. Kunstilist tegevust õpitakse julgelt kasutama oma emotsioonide ja tunnete väljendamiseks ja nende reflekteerimiseks.	Kujuneb oskus käituda turvaliselt nii digitaalsetes kui ka füüsilistes keskkondades, arvestada ühiskondlike normide ja riskidega, teadvustatakse autoriõiguse seonduvaid kohustusi ja õigusi. Kujundatakse teadmist ja arusaamist kunstist kui hobist ja vaimse tervise toetajast.

1.6. Õppekeskkonna erisused

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu.

Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline. Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele. Eriti tähtis on arvestada psühholoogilisi baasvajadusi.

Kunstid on muutuvad, vastuolusid tekitavad ning väärtuste ja kokkulepete piire kompavad. Seetõttu on eriti tähtis tagada turvaline vaimne keskkond, mille kujundamisele aitavad kaasa hinnanguvabad arutelud ja õpetaja pädevus tulla toime väärtuskonfliktidega. Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks võimaldatakse

- 1) iseseisvaks ja rühmatööks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- 2) 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- 3) reguleeritava kõrgusega laudu koos joonistusalaustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- 4) kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- 5) videoprojektori, arvutite ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

2. Ainekava

2.1. Õppeaine kirjeldus, sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused

Kunstiõpetuse eesmärgiks lihtsustatud õppekaval õppija puhul on eelkõige huvi äratamine kunsti ja visuaalkultuuri vastu ning loomingulise algatusvõime toetamine. Õpilane õpib tundma ja kasutama kunstikeelt, arendab vaatlusoskust, kunstilist mõtlemist ja kujutlusvõimet. Kunstiõpetuse tunnid toovad õpilase ellu rõõmu ja mängulusti, millega kaasneb käeliste oskuste ja vilumuste arendamine (treenimine).

Kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

tunneb rõõmu oma kunstilisest tegevusest ja selle lõpptulemusest;

kasutab töövahendeid ja -materjale eesmärgipäraselt, ohutult ja säästvalt;

vaatleb ning võrdleb oma ja kaaslaste loomingut, iseloomustab kunstiteoseid, kasutades õpitud teadmisi ja erialast sõnavara; väljendab oma eelistusi ja selgitab seisukohti;

tunneb huvi kunstiteoste ja eesti kultuuripärandi vastu, väärtustab enda ja kaasinimeste loomingut.

Kunstiõpetuse tundides luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu.

Õpetamisel lähtub õpetaja põhimõtetest:

1) kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist.

2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, et jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust.

4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatult seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega.

5) kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivseid oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

2.2. Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Määruse kohaselt õppetöö rõhuasetused 1.–3. klassis

- Õppetöös tegutsetakse koos õpetajaga, matkides ning eeskuju järgi.
- Ühistegevuses õpitakse omandatud oskuste piires sooritama ülesannet ja teostama enesekontrolli:

a) vaadeldakse ümbritsevaid esemeid ja näidiseid, valitakse töövahendid ja -materjalid, valmistatakse ette töökoht;

b) täidetakse õpiülesanne;

c) jälgitakse töö lõpuleviimist ja soorituse puhtust, korrastatakse oma töökoht.

Soovitused õppetegevuse korraldamiseks:

- Õppeviisidest on **esikohal praktiline harjutamine** ja didaktilised mängud.
- Teemad valitakse vastavalt õpilaste teadmistele ja kogemustele, **ainestikku leiab teistest õppeainetest** - eelkõige lugemise ja loodusõpetuse teemadest.
- Õppeülesannete järjestamisel lähtutakse põhimõttest **liikuda ruumiliselt kujutiselt tasapinnalisele** (kõigepealt voolitakse eset, seejärel tehakse temast joonistus).
- Õpilaste tunnetustegevus toetamiseks keskendu valdavalt **lähiümbruse tajumisele eri meeltega** (nägemine, kuulmine, haistmine, kompimine) ning õpetatakse märkama objekti värvust ja kuju
- Töövõtteid võib esmalt läbi teha töövahenditeta - joonistamine käe/jalaga õhus, laual, pörandal.

- **Esmased harjutused töövahenditega tehakse suurtel pindadel:** tõmmatakse jooni tahvlile ja A3 formaadis paberile; värvitakse suuremaid pindu (nt suur ring) jne. Järk-järgult muutuvad tööformaadid ja värvitavad pinnad väiksemaks – nendel töötamine nõuab õpilaselt suuremat motoorset vilumust.
- Õpetatakse joonistama/maalima üksikobjekte ja objektide rühmi ettevalmistatud taustale või värvilisele paberile.
- **Orientiiride** (eri kuju ja suunaga punktiirjoonte ülejoonistamine, punktide ühendamise) **ja šabloonide kasutamisega peab olema ettevaatlik** - need suruvad õpilasi omaks võtma etteantud kujutamistandardeid, mitte tunnetama ja looma enda omi.
- **Võtke aega tööoskuste harjutamiseks, alati ei pea kaasnema loovtöö.** Õppige üheskoos ja loovalt: pliiatsi- ja pintslihoidu, käesurve teadlikku reguleerimist, rebimis ja lõikamisoskusi vabalt ja kujutise kontuuri jälgides jne.
- **Õpeta teadlikult õpiosusi:** kuulama ja mõistma suulisi lihtkorraldusi, osalema dialoogis, abi küsima ning tegevust kontrollima.

Määruse kohaselt on õppetöö rõhuasetused 4.–6. klassis järgmised

- **Õpitakse tegutsema plaani järgi.** Esialgu on selleks õpetaja koostatud tegevuskava (algoritm). 5. klassis hakatakse ühistegevuses ise plaani koostama ning selle täitmist jälgima. Enesekontrollioskusena õpitakse oma tööd vaatlema ning võrdlema näidisega ja kaaslaste töödega.
- Ühe osa tunnist moodustavad **illustreeritud kunstivestlused.** Vestluste läbiviimisel arvestatakse põhimõtet lähemalt kaugemale, st tutvutakse esmalt lähiümbruse/kodukandi kunstiga.
- **Õpitakse kasutama eri väljendusvahendeid;** seostama kujutatavaid objekte paberilehel ja edasi andma figuuride eri asendeid. Sel etapil harjutatakse kujutatavale sobiva tausta loomist.
- Õpitakse märkama objektide ja kujutiste värvinüansse, objektide osalist kattumist, kujutise suuruse visuaalset (optilist) vähenemist kauguses.
- **Vaadeldakse ja kirjeldatakse oma ja kaaslaste kunstitöid.** Õpilaste töödest korraldatakse klassis ja koolis näitusi. Võimaluse korral külastatakse kunstinäitusi (sh õpilastööde näitusi väljaspool kooli).
- **Suureneb kasutatavate töövahendite ja -materjalide hulk** (kattevärvide kõrval võetakse kasutusele akvarellid). Joonistamisel-maalimisel kasutatakse võimalikult erinevaid tööformaate

Määruse kohaselt on õppetöö rõhuasetused 7.–9. klassis järgmised:

- **Alustatakse tutvumist visuaalse kunsti liikide ja väljendusvahenditega.**
Tutvutakse kunstivaldkondadega seotud elukutsetega, st isikute ja nende põhitegevusega (nt skulptor, arhitekt, restauraator jne). Õpitakse märkama kunstilminguid lähiümbruses ning käituma niisugusel viisil, et see ei kahjustaks loometööd ja kultuuriväärtusi.
- **Õppeülesandeid sooritatakse mitmetunniliste tsüklitena**, milles vahelduvad eri iseloomuga tööd. Õppeülesannete täitmisel toetutakse näitvahenditele.
- 7.–9. klassis kujuneb õpilastel analüütilis-sünteesiline tajumise võime, mis võimaldab teadlikumalt vaadelda ja võrrelda objektide visuaalseid karakteristikuid (vormi, suurussuhteid, paiknemist ruumis, varju, värvinüansse jne). Õpitakse ruumilist kujutamist tasapinnal. Modelleeritakse eri materjalidest skulptuure, rõhuasetus on detailidel ja kujunduselementidel. Joonistustes on pööratud erilist tähelepanu inimese kujutamisel võimalikult õigetes proportsioonides, erinevas töö- ja elukeskkonnas
- **Võetakse kasutusele suuremat osavust nõudvad töövahendid** (sirkliid, lõikenoad), õpitakse neid kasutama tehnoloogiliselt õigesti, säästlikult ja ohutusnõudeid arvestades.
- **Suureneb kunstivestluste osa praktilise töö tundides.** Õpitakse tundma tuntumaid kunstnikke, vaadeldakse ja kirjeldatakse õpitud oskuste piires nende teoseid. Näidete varal õpitakse eristama kunstiliike ja eri ajastute -stiile. Saadavad teadmised seotakse õpilaste kogemustega (filmides nähtu, reisil kogetu). Harjutatakse visuaalse teabe otsimist (pilt-teatmeteostest, Internetist) ning selle kasutamist loomingulise töö eeskujuna või lähtepunktina.
- **Harjutatakse jooniste ja skeemide mõistmist**; tõuseb ruumilise kujutamise osakaal. Suunatakse vaatlema inimeste kehakeelt ja miimikat ning seda kujutama.
- Kunstiõpetuse ülesannete täitmisel pööratakse tähelepanu töövahendite ja -materjalide tehnoloogiliselt õigele kasutamisele. Õpitakse kasutama käe kindlust ja täpsust nõudvaid tehnikaid (nt paljundusgraafika).

2.3 Õpitulemused ja õppesisu klassiti

I kooliaste

2.3.1 Kunstiõpetuse 1.klassi ainekava

1. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi;
- 2) kujutab esemeid/olendeid orientiiride abil;
- 3) valmistab ette ja korrastab õpetaja juhendamisel oma töökoha;
- 4) täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi.

Õpitulemused	Õppesisu ja tegevused
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• joonistab (šablooni või orientiiri) abil lihtsamaid kujundeid, vajaduse korral õpetaja abiga;• voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid, vajaduse korral õpetaja abiga;• jälgib vastavalt võimetele pinna katmisel lihtsa kujutise kontuuri.	<ul style="list-style-type: none">• punkt, joon, pind, rütm, struktuur;• objektide ja kujutiste tajumine erinevate meeltega - kogetu ja tajutu peegeldamine loovtöös;• kujutab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi;• joonistab seda, mida näeb, mitte seda mida teab.• Praktilised tööd:<ol style="list-style-type: none">1.Joone kujutamine: jäme, peenike, tugev, õrn, sirge, kõver. Punkt: väike, suur, selge piiriga, susapusa. Pind: hele, tume, värviline ühevärviline jne.2.Esemete ja figuuride pinnaline kujutamine, nende ligikaudse vormi ja proportsiooni edasiandmine.3.Oma spontaansete voolingute seostamine ruumiliste kujunditega (kera - pall, koonus - porgand,

	<p>silinder - vorst, poolkera). Rõhk ei ole geomeetriaal vaid keha kuju tunnetamisel.</p> <p>4.Vormilt lihtsate esemete ja figuuride voolimine eeskujuga järgi, Esimesteks voolimistöödeks sobivad puu- ja juurviljad, seened, lihtsad ja mõistetavad reljeefsed ornamendid, Nüüd ei ole õun lihtsalt kera vaid muutub oma iseärasustega vormiks.</p>
<p>Värvusõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi 	<ul style="list-style-type: none"> • värvide tundmaõppimine (spektrivärvid, must ja valge) ja värvitaju arendamine; • värvide segamine (helestamine/tumestamine); • huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta • Praktilised tööd: • Värvide tundmaõppimine, värviring kui värvide perekond. • Ühe värvi erinevad toonid (helekollane, kollane, tumekollane). • Uurige, kuidas värvuste kogemine muutub vastavalt valgusele. • Pliiatsi- või värvikarbi värvide seostamine enda ja ümbritseva keskkonnaga.

1. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi;
- 2) kujutab esemeid/olendeid orientiiride abil;
- 3) valmistab ette ja korrastab õpetaja juhendamisel oma töökoha;
- 4) täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegutses, eeskujuga ja näidise järgi.

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus

Õpitulemused:

- joonistab (šablooniga või orientiiri) abil lihtsamaid kujundeid, vajaduse korral õpetaja abiga;
- voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid, vajaduse korral õpetaja abiga;
- jälgib vastavalt võimetele pinna katmisel lihtsa kujutise kontuuri.

Õppesisu:

- punkt, joon, pind, rütm, struktuur;
- objektide ja kujutiste tajumine erinevate meeltega - kogetu ja tajutu peegeldamine loovtöös;
- kujutab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi;
- joonistab seda, mida näeb, mitte seda mida teab.

Mõisted: punkt, joon, pind

Praktilised tööd:

- Joone kujutamine: jäme, peenike, tugev, õrn, sirge, kõver. Punkt: väike, suur, selge piiriga, susapusa. Pind: hele, tume, värviline ühevärviline jne.
- Esemete ja figuuride pinnaline kujutamine, nende ligikaudse vormi ja proportsiooni edasiandmine.
- Oma spontaansete voolingute seostamine ruumiliste kujunditega (kera - pall, koonus - porgand, silinder - vorst, poolkera). Rõhk ei ole geomeetria vaid keha kuju tunnetamisel. Siia võib lisada veel märgivõimimise teel valmistatud kujundid.
- Vormilt lihtsate esemete ja figuuride voolimine eeskujuga järgi, Esimesteks voolimistöödeks sobivad puu- ja juurviljad, seemned, lihtsad ja mõistetavad reljeefsed ornamendid, Nüüd ei ole õun lihtsalt kera vaid muutub oma iseärasustega vormiks.

Metoodilised soovitusel:

- Esmalt vooli, siis joonista!
- Suuna uurima: vaatlama, kompima, võrdlema.
- Õpeta joonistama, seda, mida näeb, mitte seda mida teab, Ära suru oma teadmist.
- Looming võib jääda abstartkseks, tunnusta pealehakkamist ja julgusta tegutsema.

Õppevara:

"Punkt otsib kunsti" E. Vahter [digari arhiivi](#)

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter

"235 days of drawing", Lorna Scobie, 2018 [raamatu tutvustus](#)

"Õpime voolima loomi : + väike loomaleksikon" N. Pautner, Tõlkija: Märt Kullo [digari viide](#)

Tallinna kunstihoone programm "Vaatamise kool" töövihikud, sobivuse korral ka programmis osalemine. [programmi tutvustus](#)

Teema: Värvusõpetus

Õpitulemused:

- tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi.

Õppesisu:

- värvide tundmaõppimine (spektrivärvid, must ja valge) ja värvitaju arendamine;
- värvide segamine (helestamine/tumestamine);
- huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta.

Mõisted: värviring, sinine, punane, kollane, roheline, oranž, lilla, must, valge, hele, tume

Praktilised tööd:

- Värvide tundmaõppimine, värviring kui värvide perekond.
- Ühe värvi erinevad toonid (helekollane, kollane, tumekollane).
- Uurige, kuidas värvuste kogemine muutub vastavalt valgusele.
- Pliiatsi- või värvikarbi värvide seostamine enda ja ümbritseva keskkonnaga.

Metoodilised soovitused:

- Pühenda igale spektrivärvile vähemalt tund.
- Alusta põhivärvidest ja kasvata teadmist värvidest nende põhjal järjest suuremaks.
- Seosta värvusi lugudega, värvimuinasjuttudega.
- Võimalusel soeta klassi suured ühiselt kasutatavad värvipudelid ja kasuta värvide jagamiseks palette. Nii ei teki õpilastel kiusatust kõiki oma värve välja võtta ja paberile kanda, nii saad keskenduda värvidele, mida tunnis õpetad.

Õppevara:

"Värvid meie ümber", Kärt Kase ja Reelika Täht, [õppematerjal veebis](#)

"Värvide salaelu", Kassia St Clair, 2019 [Digari arhiivi viide](#)

"Avasta värvimaailm" K.Ivanova, M. Kask, K.Truus [Keskraamatukogu viide](#)

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- püüab kujutatava taustast esile tõsta (ei kaota kujutatavat tausta sisse).

Õppesisu:

- kunstiteost luuakse läbi keskse tegelase (objekt/motiiv), olulisi selgelt märgatavaid detaile lisades:

	<ul style="list-style-type: none"> • võrdlemine (suur väike, pikem-lühem) kohamäärus (üleval, all, paremal vasakul); • piiratud ja piiramata pind (mõisted: piiratud ja piiramata pind, objekti ja tausta seos).
<p>Mõisted: suurem, väiksem, üleval, all, lähedal, kaugemal</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruumisuhete tajumist arendavad ülesanded nt. arva ära, mida joonistan (väga lihtsad kujundid), joonista punkt või paiguta lõigatud detail üles, alla....., jne. • Kompositsiooni kirjeldavad mõisted: suurem, väiksem, kõige suurem, millegi ees või millegi taga, lähedal, kaugemal, üleval, all, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, puutuvad kokku. Võimalusel olukordade/ võrdluste läbimängimine (Mikk on lähemal kui Kati, punane tool on väiksem kui valge jne). • Taustale eseme kujutamine, kleepimine, ladumine, voolimismassi vajutamine jne (kujutatav eristub selgelt taustast). 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uurige teistes tundides (eesti keel, loodusõpetus, muusika) käsitletavat teemat toetavaid pilte. Kuidas need pildid toetavad teemat? • Õpilastele pakub rõõmu avastada detaile, mida kohe pole märgata (Leia pildilt midagi, mis.....). • Kasutage loovtöödeks suurema formaadiga pabereid/ aluseid (vähemalt a3), esemeid, vorme. 	
<p>Õppevara:</p> <p>"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey "Laste kunstiraamat" F. Watt</p>	

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus	
<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • järgib jõukohast mustri rütmi. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lihtsamad skeemid, mustrid, sümbolid; • täht, kui mustri element.
<p>Mõisted: muster, märk</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinevaid kooli või rahvakalendri sündmustega seotud toorikute kaunistamine (kaart, mütside, kinnaste šabloonid jne) Trükitehnikates luuakse mustreid (materjali trükk). • Loodusmaterjalist mandala ja lihtsama pildi ladumine. Motiivide koostamine. • Lihtsamate ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. • Oma nimetähtede/ nime kasutamine kunstiteostes. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trükitehnikate puhul püüa kasutada materjale, mida lapsel on hea haarata (poolik kartul või õun on lihtsad vahendid, kuid võivad näppude vahelt kergesti libiseda ja nii kogeb laps pigem ebaedu). • Mustriiridade /mandalate loomisel leia kõigile võimalus mustrit laduda (reguleeri gruppi nii, et aeglasemad ja vähem entusiastlikud saaks ka anda oma panuse töösse, kiirematele anna lisatööd). • Looduses olles ja loodusmaterjale kasutades suuna õpilasi vaatlema värve, tekstuuri, kuju. (Uuri loodust kunstniku pilguga.pdf). 	
<p>Õppevara:</p>	

"Hakkame joonistama", L. Leppoja, K. Ivanova
"Kunstis koos lastega" A. Noormaa
"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter
"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

- tunneb rõõmu loomingulisest ja käelisest tegevusest ning õppeprotsessis osalemisest.

Õppesisu:

- kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda;
- kunstiõpetuse tegevused on seotud tihedalt eesti keele ja loodusõpetuse (üldõpetuse) teemadega. sh Eesti sümbolika, rahvakalendri tähtpäevade ja pärimuskultuuriga;
- õpilane õpib tundma uut koolikeskkonda, selle traditsioone ja sümbolikat.

Mõisted: pilt, maal, kunstnik, näitus

Praktilised tööd:

- Kunstiteoste vaatamine fotodelt, videost, internetist, kooli ruumides, näitusel, linnaruumis.
- Eesti ja kooli sümbolika tundmaõppimine (värvid, kujundid, sümbolid).
- Õppekäik lähiümbusesse, (võimalusel) muuseumikülastus.
- Nimetähe või nime lisamine oma tööle.

Metoodilised soovitused:

- Valmista ette kooli ruumes väljapandud näituse vaatlemine (rõhuasetused, küsimused, lugu) ja nähtu kohta tagasiside küsimine.
- Kui paned klassi/koridori välja õpilaste töödest näituse, tee sellest väike sündmus või pane näituse alla uurimisküsimus/ tähelepanu suunav tegevus.
- Muuseumiprogrammi valides ole hoolikas ja veendu jõukohasuses.
- Innusta õpilasi kunstiga tegelema, seda märkama.
- Loo oma kunstitunnist sündmus.

Õppevara:

"Joonistav laps", A. Juske

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

1. klassi lõpetanud õpilane:

- tunneb ära ja kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid materjale ja vahendeid (nt paber, värvipliatsid, viltpliatsid, guašid, plastiliin, savi, looduslik materjal, voolimisalus, joonlaud jms);
- rebib sirgjooneliselt, lõikab silma järgi ning sirgjoonelist kontuuri mööda paberitükke ja ribasid, vajaduse korral abi kasutades;
- liimib liimipulgaga paberit, vajaduse korral abi kasutades;

Õppesisu:

- maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (voltimise) baasoskuste arendamine;
- erinevate tekstuuride loomine, frotaaž;
- trükitehnikad;
- looduslik materjal ja selle kasutamine;
- materjalide säästlik kasutamine;
- töövahendite õige ja ohutu käsitlemine.

- võib paberilehe pooleks ja/või neljaks, vajaduse korral abi kasutades;
- võib paberi pooleks ja ruudukujulise paberi diagonaali mööda kolmnurgaks.

Mõisted: paber, harilikpliiats, värvipliiats, rasvakriit, pintsel, guašš, veetops, joonistamisalus, savi, plastiliin, voolimisalus, käärid, liim jne.

Praktilised tööd:

- Maalimine, joonistamine - lihtsad figuurid, olulised peamised detailid.
- Voolimine: ussike, kringel, silinder, kera, puu- ja juurviljad, lihtsad reljeefsed ornamendid, plastiliiniga kujutatava pinnalaotuse vajutamine.
- Erinevate tekstuuride loomine - voolimismassile mustri vajutamine, voolimispulgaga joonistamine, erinevate materjalidega pindade kujundamine, mahulised värvid ja erinevad kattevärvid, efektvärvid jne.
- Rebimine - alustada lihtsamad ribad ja tükid, (ümarad suuremad vormid).
- Lõikamine (harjutavad tööd) baasoskused, lõikamisharjutused (leiab hulganisti internetist, ei pea ise ette valmistama). ([lõikamise lõikeleht.pdf](#))
- Voltimine - väga lihtsad vormid.
- Looduslik materjal ja selle kasutamine - õppekäikudel kaasa korjatud materjali kasutamine, temaatiline meisterdamine (lehepildid, tõruloomad, kastanimandalad, liivapildid jne).
- Materjalide säästlik kasutamine - rebimistehnika ja lõikamise harjutamine olemasolevatest paberijääkidest, suurmate jääkide eraldamine väikesest prahist.
- Töövahendid ja töövahendite õige ning ohutu käsitlemine - töövahendite nimetused (vajadusel pilt, et osutada).

Metoodilised soovitused:

- Võimalusel tee läbi ülesanne, mida kavandad.
- Voltimine on raske, esialgu harjuta kõige lihtsamaid voltimisvõtteid (pooleks, pooleni, ruudukujulise paberi diagonaalide voltimised)
- Rebimine (ümaramad vormid) ja paberi kortsutamine on samuti keerulisemad töövõtted. Tasub harjutada, kuid jõukohaselt.
- Lõimi tegevus muudes õppeainetes õpituga või ettevõetud tegevustega.
- Planeeri töid etappide kaupa (see nädal teeme ära, järgmisel korral lisame...).
- Pööra tähelepanu materjalidele nimetustele ja omadustele, seosta õpilaste isikliku kogemusega.

Õppevara:

Kunst 1.-3. klassile H. Gabral, T. Pöldemaa

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter "Kunstis koos lastega" A. Noormaa

"Hakkame joonistama", L. Leppoja, K. Ivanova

"Paberist voltimine", M. Stenberg

"Meisterdame mängu. Ägedad projektid taaskasutatavatest materjalidest.", A. HSU

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- hoolitseb õpetaja juhendamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku eest.

Õppesisu:

- ülesandeid teostatakse valdavalt koostegevuses eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi;

- õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid;
- kujundatakse korraharjumusi ja oskusi ning püsivust oma töö lõpule viia.

Mõisted: töökoht, töövahend, näidis

Praktilised tööd:

- Näidise uurimine: objektide paiknemine, detailide märkamine, kasutatud värvide nimetamine.
- Tööprotsessile tähelepanu pööramine (esmalte teeme nii, siis naa ja lõpuks lisame...).
- Teiste õpilastega materjalide ja töövahendite jagamine - õpetaja ei pea igale õpilasele lauale vajalikku valmis panema, vaid võiks eelistada vajamineva paigutamist ühisele lauale, kust igaüks võtab, mis vaja. Kui materjali laialijaotus võtab liigselt aega võib osaliselt materjalid laudadele valmis panna ja vaid mõned ühisele lauale jagamiseks paigutada.
- Enda ja teiste töö väärtustamine - iga kord uuritakse kaugemale tööga jõuti, valmistööde puhul missugune on tulemus iseenda ja klassi jaoks. Harjutatakse tagasisidet, mis mul tuli hästi välja, missugune klassikaaslase töö mulle meeldib. Kui kõne puudub või on raskendatud, kasutab õpetaja pildikeelt. (õpilane kirjeldab vajadusel õpetaja abiga kokkuvõtvalt tööprotsessi).

Metoodilised soovitused:

- Selgita lihtsalt, miks on ettevõetav töö oluline.
- Püüa saavutada rutiin tunni põhitegevustes (ettevalmistus (kaitseriietus, töökoha ettevalmistus), tunnis tehtava tutvustamine ja olulisus, tegevus, töökoha korrastus, tagasiside).
- Töövahendite ja töökoha korrashoiule tähelepanu suunamine nii, et see ei sega loomisprotsessi (tutvusta, kuidas on õige).

- Töömapp - joonistused ja maalid saab kokku koguda mappi, skulptuuridest, õppekäikudest saab teha foto (õpilane võib ise teha) - toetab loometegevuse väärtustamist.

Määruse järgi 1. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi;
- 2) kujutab esemeid/olendeid orientiiride abil;
- 3) valmistab ette ja korrastab õpetaja juhendamisel oma töökoha;
- 4) täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi.

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus	
<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • joonistab (šabloonil või orientiiri) abil lihtsamaid kujundeid, vajaduse korral õpetaja abiga; • voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid, vajaduse korral õpetaja abiga; • jälgib vastavalt võimetele pinna katmisel lihtsa kujutise kontuuri. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • punkt, joon, pind, rütm, struktuur; • objektide ja kujutiste tajumine erinevate meeltega - kogetu ja tajutu peegeldamine loovtöös; • kujutab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi; • joonistab seda, mida näeb, mitte seda mida teab.
<p>Mõisted: punkt, joon, pind</p>	
<p>Praktilised tööd:</p>	

- Joone kujutamine: jäme, peenike, tugev, õrn, sirge, kõver. Punkt: väike, suur, selge piiriga, susapusa. Pind: hele, tume, värviline ühevärviline jne.
- Esemete ja figuuride pinnaline kujutamine, nende ligikaudse vormi ja proportsiooni edasiandmine.
- Oma spontaansete voolingute seostamine ruumiliste kujunditega (kera - pall, koonus - porgand, silinder - vorst, poolkera). Rõhk ei ole geomeetria vaid keha kuju tunnetamisel.
- Vormilt lihtsate esemete ja figuuride voolimine eeskujuga järgi, Esimesteks voolimistöödeks sobivad puu- ja juurviljad, seemned, lihtsad ja mõistetavad reljeefsed ornamendid, Nüüd ei ole õun lihtsalt kera vaid muutub oma iseärasustega vormiks.

Metoodilised soovitused:

- Esmalt vooli, siis joonista!
- Suuna uurima: vaatlema, kompima, võrdlema.
- Õpeta joonistama, seda, mida näeb, mitte seda mida teab, Ära suru oma teadmist.
- Looming võib jääda abstraktseks, tunnusta pealehakkamist ja julgusta tegutsema.

Õppevara:

"Punkt otsib kunsti" E. Vahter [digari arhiivi viide](#)

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter

"235 days of drawing", Lorna Scobie, 2018 [raamatu tutvustus](#)

"Õpime voolima loomi : + väike loomaleksikon" N. Pautner, Tõlkija: Märt Kullo [digari viide](#)

Tallinna kunstihoone programm "Vaatamise kool" töövihikud, sobivuse korral ka programmis osalemine. [programmi tutvustus](#)

Teema: Värvusõpetus

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • värvide tundmaõppimine (spektrivärvid, must ja valge) ja värvitaju arendamine; • värvide segamine (helestamine/tumestamine); • huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta.
<p>Mõisted: värviring, sinine, punane, kollane, roheline, oranž, lilla, must, valge, hele, tume</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Värvide tundmaõppimine, värviring kui värvide perekond. • Ühe värvi erinevad toonid (helekollane, kollane, tumekollane). • Uurige, kuidas värvuste kogemine muutub vastavalt valgusele. • Pliiatsi- või värvikarbi värvide seostamine enda ja ümbritseva keskkonnaga. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pühenda igale spektrivärvile vähemalt tund. • Alusta põhivärvidest ja kasvata teadmist värvidest nende põhjal järjest suuremaks. • Seosta värvusi lugudega, värvimuinasjuttudega. • Võimalusel soeta klassi suured ühiselt kasutatavad värvipudelid ja kasuta värvide jagamiseks palette. Nii ei teki õpilastel kiusatust kõiki oma värve välja võtta ja paberile kanda, nii saad keskenduda värvidele, mida tunnis õpetad. 	
<p>Õppevara:</p>	

"Värvid meie ümber", Kärt Kase ja Reelika Täht, [õppematerjal veebis](#)
"Värvide salaelu", Kassia St Clair, 2019 [Digari arhiiviviide](#)
"Avasta värvimaailm" K.Ivanova, M. Kask, K.Truus [Keskraamatukogu viide](#)

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- püüab kujutatava taustast esile tõsta (ei kaota kujutatavat tausta sisse).

Õppesisu:

- kunstiteost luuakse läbi keskse tegelase (objekt/motiiv), olulisi selgelt märgatavaid detaile lisades:
- võrdlemine (suur väike, pikem-lühem) kohamäärus (üleval, all, paremal vasakul);
- piiratud ja piiramata pind (mõisted: piiratud ja piiramata pind, objekti ja tausta seos).

Mõisted: suurem, väiksem, üleval, all, lähedal, kaugemal

Praktilised tööd:

- Ruumisuhete tajumist arendavad ülesanded nt. arva ära, mida joonistan (väga lihtsad kujundid), joonista punkt või paiguta lõigatud detail üles, alla....., jne.
- Kompositsiooni kirjeldavad mõisted: suurem, väiksem, kõige suurem, millegi ees või millegi taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, puutuvad kokku. Võimalusel olukordade/ võrdluste läbimängimine (Mikk on lähemal kui Kati, punane tool on väiksem kui valge jne).

- Taustale eseme kujutamine, kleepimine, ladumine, voolimismassi vajutamine jne (kujutatav eristub selgelt taustast).

Metoodilised soovitused:

- Uurige teistes tundides (eesti keel, loodusõpetus, muusika) käsitletavat teemat toetavaid pilte. Kuidas need pildid toetavad teemat?
- Õpilastele pakub rõõmu avastada detaile, mida kohe pole märgata (Leia pildilt midagi, mis.....).
- Kasutage loovtöödeks suurema formaadiga pabereid/ aluseid (vähemalt a3), esemeid, vorme.

Õppevara:

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

"Laste kunstiraamat" F. Watt

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

Õpitulemused:

- järgib jõukohast mustri rütmi.

Õppesisu:

- lihtsamad skeemid, mustrid, sümbolid;
- täht, kui mustri element.

Mõisted: muster, märk

Praktilised tööd:

- Erinevaid kooli või rahvakalendri sündmustega seotud toorikute kaunistamine (kaart, mütside, kinnaste šabloonid jne) Trükitehnikates luuakse mustreid (materjali trükk).
- Loodusmaterjalist mandala ja lihtsama pildi ladumine. Motiivide koostamine.
- Lihtsamate ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- Oma nimetähtede/ nime kasutamine kunstiteostes.

Metoodilised soovitused:

- Trükitehnikate puhul püüa kasutada materjale, mida lapsel on hea haarata (poolik kartul või õun on lihtsad vahendid, kuid võivad näppude vahelt kergesti libiseda ja nii kogeb laps pigem ebaedu).
- Mustriidade /mandalate loomisel leia kõigile võimalus mustrit laduda (reguleeri gruppi nii, et aeglasemad ja vähem entusiastlikud saaks ka anda oma panuse töösse, kiirematele anna lisatööd.
- Looduses olles ja loodusmaterjale kasutades suuna õpilasi vaatlema värve, tekstuuri, kuju. ([Uuri loodust kunstniku pilguga.pdf](#)).

Õppevara:

"Hakkame joonistama", L. Leppoja, K. Ivanova

"Kunstis koos lastega" A. Noormaa

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

Õppesisu:

- tunneb rõõmu loomingulisest ja käelisest tegevusest ning õppeprotsessis osalemisest.

- kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda;
- kunstiõpetuse tegevused on seotud tihedalt eesti keele ja loodusõpetuse (üldõpetuse) teemadega. sh Eesti sümbolika, rahvakalendri tähtpäevade ja pärimuskultuuriga;
- õpilane õpib tundma uut koolikeskkonda, selle traditsioone ja sümbolikat.

Mõisted: pilt, maal, kunstnik, näitus

Praktilised tööd:

- Kunstiteoste vaatamine fotodelt, videost, internetist, kooli ruumides, näitusel, linnaruumis.
- Eesti ja kooli sümbolika tundmaõppimine (värvid, kujundid, sümbolid).
- Õppekäik lähiümbrusesse, (võimalusel) muuseumikülastus.
- Nimetähe või nime lisamine oma tööle.

Metoodilised soovitused:

- Valmista ette kooli ruumes väljapandud näituse vaatlemine (rõhuasetused, küsimused, lugu) ja nähtu kohta tagasiside küsimine.
- Kui paned klassi/koridori välja õpilaste töödest näituse, tee sellest väike sündmus või pane näituse alla uurimisküsimus/ tähelepanu suunav tegevus.
- Muuseumiprogrammi valides ole hoolikas ja veendu jõukohasuses.
- Innusta õpilasi kunstiga tegelema, seda märkama.

- Loo oma kunstitunnist sündmus.

Õppevara:

"Joonistav laps", A. Juske

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

1. klassi lõpetanud õpilane:

- tunneb ära ja kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid materjale ja vahendeid (nt paber, värvipliiatsid, viltpliiatsid, gvašid, plastiliin, savi, looduslik materjal, voolimisalus, joonlaud jms);
- rebib sirgjooneliselt, lõikab silma järgi ning sirgjoonelist kontuuri mööda paberitükke ja ribasid, vajaduse korral abi kasutades;
- liimib liimipulgaga paberit, vajaduse korral abi kasutades;
- voldib paberilehe pooleks ja/või neljaks, vajaduse korral abi kasutades;
- voldib paberi pooleks ja ruudukujulise paberi diagonaali mööda kolmnurgaks.

Õppesisu:

- maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (võltimise) baasoskuste arendamine;
- erinevate tekstuuride loomine, frotaaž;
- trükitehnikad;
- looduslik materjal ja selle kasutamine;
- materjalide säästlik kasutamine;
- töövahendite õige ja ohutu käsitlemine.

Mõisted: paber, harilikpliats, värvipliats, rasvakriit, pintsel, guašš, veetops, joonistamisalus, savi, plastiliin, voolimisalus, käärid, liim jne.

Praktilised tööd:

- Maalimine, joonistamine - lihtsad figuurid, olulised peamised detailid.
- Voolimine: ussike, kringel, silinder, kera, puu- ja juurviljad, lihtsad reljeefsed ornamendid, plastiliiniga kujutatava pinnalaotuse vajutamine.
- Erinevate tekstuuride loomine - voolimismassile mustri vajutamine, voolimispulgaga joonistamine, erinevate materjalidega pindade kujundamine, mahulised värvid ja erinevad kattevärvid, efektvärvid jne.
- Rebimine - alustada lihtsamat ribad ja tükid, (ümarad suuremad vormid).
- Lõikamine (harjutavad tööd) baasoskused, lõikamisharjutused (leiab hulganisti internetist, ei pea ise ette valmistama). ([lõikamise lõikeleht.pdf](#))
- Voltimine - väga lihtsad vormid.
- Looduslik materjal ja selle kasutamine - õppekäikudelt kaasa korjatud materjali kasutamine, temaatiline meisterdamine (lehepildid, tõruloomad, kastanimandalad, liivapildid jne).
- Materjalide säästlik kasutamine - rebimistehnika ja lõikamise harjutamine olemasolevatest paberijääkidest, suurmate jääkide eraldamine väikesest prahist.
- Töövahendid ja töövahendite õige ning ohutu käsitlemine - töövahendite nimetused (vajadusel pilt, et osutada).

Metoodilised soovitusel:

- Võimalusel tee läbi ülesanne, mida kavandad.
- Voltimine on raske, esialgu harjuta kõige lihtsamaid voltimisvõtteid (pooleks, pooleni, ruudukujulise paberi diagonaalide voltimised)
- Rebimine (ümaramad vormid) ja paberi kortsutamine on samuti keerulisemad töövõtted. Tasub harjutada, kuid jõukohaselt.

- Lõimi tegevus muudes õppeainetes õpituga või ettevõetud tegevustega.
- Planeeri töid etappide kaupa (see nädal teeme ära, järgmisel korral lisame...).
- Pööra tähelepanu materjalidele nimetustele ja omadustele, seosta õpilaste isikliku kogemusega.

Õppevara:

Kunst 1.-3. klassile H. Gabral, T. Pöldemaa

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter "Kunstis koos lastega" A. Noormaa

"Hakkame joonistama", L. Leppoja, K. Ivanova

"Paberist voltimine", M. Stenberg

"Meisterdame mäng. Ägedad projektid taaskasutatavatest materjalidest.", A. HSU

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- hoolitseb õpetaja juhendamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku eest.

Õppesisu:

- ülesandeid teostatakse valdavalt koostegEVuses eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi;
- õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid;
- kujundatakse korraharjumusi ja oskusi ning püsivust oma töö lõpule viia.

Mõisted: töökoht, töövahend, näidis

Praktilised tööd:

- Näidise uurimine: objektide paiknemine, detailide märkamine, kasutatud värvide nimetamine.
- Tööprotsessile tähelepanu pööramine (esmalte teeme nii, siis naa ja lõpuks lisame...).
- Teiste õpilastega materjalide ja töövahendite jagamine - õpetaja ei pea igale õpilasele lauale vajalikku valmis panema, vaid võiks eelistada vajamineva paigutamist ühisele lauale, kust igaüks võtab, mis vaja. Kui materjali laialijaotus võtab liigselt aega võib osaliselt materjalid laudadele valmis panna ja vaid mõned ühisele lauale jagamiseks paigutada.
- Enda ja teiste töö väärtustamine - iga kord uuritakse kaugemale tööga jõuti, valmistööde puhul missugune on tulemus iseenda ja klassi jaoks. Harjutatakse tagasisidet, mis mul tuli hästi välja, missugune klassikaaslase töö mulle meeldib. Kui kõne puudub või on raskendatud, kasutab õpetaja pildikeelt. (õpilane kirjeldab vajadusel õpetaja abiga kokkuvõtvalt tööprotsessi).

Metoodilised soovitused:

- Selgita lihtsalt, miks on ettevõetav töö oluline.
- Püüa saavutada rutiin tunni põhitegevustes (ettevalmistus (kaitseriietus, töökoha ettevalmistus), tunnis tehtava tutvustamine ja olulisus, tegevus, töökoha korrastus, tagasiside).
- Töövahendite ja töökoha korrashoiule tähelepanu suunamine nii, et see ei sega loomisprotsessi (tutvusta, kuidas on õige).
- Töömapp - joonistused ja maalid saab kokku koguda mappi, skulptuuridest, õppekäikudest saab teha foto (õpilane võib ise teha) - toetab loometegevuse väärtustamist.

Õppevara:

[Kiirtee iseseisva õppeni](#) Hariduse tehnoloogiakompass, Harno
Põhikooli riikliku õppekava [kunstiõpetuse metoodilised soovitused](#)

2.3.2 Kunstiõpetuse 2.klassi ainekava

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb (nimetab) kasutatavaid töövahendeid ning -materjale;
- 2) leiab paberilehel ja pildipinnal otsitava (õpetaja juhendamisel);
- 3) kujutab kõrvuti asetsevaid sarnaseid figuure väiksemana ja suuremana;
- 4) võrdleb 2–3 tajutava tunnuse alusel (värvus, kuju, suurus) näidiseid ja valminud kujutisi õpetaja suunamisel;
- 5) valmistab ette ja korrastab õpetaja suunamisel oma töökoha;
- 6) täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi.

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus	
<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none">• leiab paberilehel ja pildipinnal otsitava objekti/detaali, võrdleb 2–3 tajutava tunnuse (nt värvus, kuju, suurus) alusel näidiseid ja valminud kujutisi õpetaja suunamisel;• joonistab vabalt või šabloonide abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab neid, vajaduse korral abiga;• kujutab kõrvuti asetsevaid sarnaseid figuure väiksemana ja suuremana, vajaduse korral suunamisel või näidise abil;	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none">• punkt, joon, pind, rütm, struktuur;• objektide ja kujutiste tajumine erinevate meeltega - kogetu ja tajutu peegeldamine loovtöös;• kujutab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi;• joonistab seda, mida näeb, mitte seda mida teab.

- kasutab omandatud voolimisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms), vajaduse korral abiga.

Mõisted: punkt, joon, pind, rütm, struktuur

Praktilised tööd:

- Joone kujutamine: jäme, peenike, tugev, õrn, sirge, kõver. Punkt: väike, suur, selge piiriga, susapusa. Pind: hele, tume, värviline ühevärviline jne.
- Esemete ja figuuride pinnaline kujutamine, nende ligikaudse vormi ja proportsiooni edasiandmine.
- Kujutab tuttavate kujundite (ring, ruut, ristkülik, kolmnurk jne.) abil objekte ja esemeid.
- Vormilt lihtsate esemete ja figuuride voolimine, märgviltimine eeskujuga järgi.

Metoodilised soovitused:

- Harjuta teostel nähtava kirjeldamist - mis see on, mida näed ja milline see on (kui suur, millise kujuga, *mis värvi*, milliseid jooni, pindasid, vorme märkad, kuidas need paiknevad?).
- Eelista konkreetse tulemusega tegevusi.

Õppevara:

"Punkt otsib kunsti" E. Vahter [digari arhiivi](#)

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter

"Kunst 1.-3 klassile", H. Gabral, T. Põldemaa

"235 days of drawing", Lorna Scobie, 2018 [raamatu tutvustus](#)

"Õpime voolima loomi : + väike loomaleksikon" N. Pautner, Tõlkija: Märt Kullo [digari viide](#)

Tallinna kunstihoone programm "Vaatamise kool" töövihikud, sobivuse korral ka programmis osalemine. [programmi tutvustus](#)

Teema: Värvusõpetus

Õpitulemused:

2. klassi lõpetanud õpilane:

- tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi.

Õppesisu:

- värvide tundmaõppimine (spektrivärvid, must ja valge) ja värvitaju arendamine;
- värvide segamine (helestamine/tumestamine);
- huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta.

Mõisted: värvus, värvitoon, hele, tume

Praktilised tööd:

- Korda põhivärve ja kasvata teadmist värvidest järjest suuremaks. Koostage erinevaid värvikõlasid.
- Uurige, kuidas värvuste kogemine muutub vastavalt valgusele.
- Maalimine värvilisele paberile loob uusi ja laiendatud võimalusi värvikõlade kujutamiseks.
- Ümbruse- ja pildivaatlused: missuguseid värve märkad, lähiümbrusest värvitoonide leidmine.
- Meeleolu väljendamine värvidega.

Metoodilised soovitused:

- Võimalusel soeta klassi suured ühiselt kasutatavad värvipudelid ja kasuta värvide jagamiseks palette. Nii ei teki õpilastel kiusatust kõiki oma värve välja võtta ja paberile kanda, saad keskenduda värvi(de)le, mida tunnis õpetad.

- Kui õpilased pole värvidega ümberkäimisel veel kogenenud, näita ette, kuidas peab toimetama ja saada tegevust kõnega.
- Õpeta märkama - suuna verbaalselt, kui vaja osuta.
- Võimalusel kasuta "Suur maalritöö" animatsiooni (värviraamat) - nt pange värvitud piltidest kokku loo järjestus

Õppevara:

Tallinna kunstihoone programm "Vaatamise kool" töövihikud, sobivuse korral ka programmis osalemine. [Programmi tutvustus](#)

"235 days of drawing", Lorna Scobie, 2018 [raamatu tutvustus](#)

"Laste kunsti raamat" F. Watt [raamatu tutvustus](#)

"Suur maalritöö" AFilm [animatsioon](#) ja filmi värviraamat

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- joonistab šablooni või orientiiri abil lihtsamaid kujundeid, vajaduse korral õpetaja abiga.

Õppesisu:

- kunstiteost luuakse läbi keskse tegelase (objekt/motiiv), olulisi selgelt märgatavaid detaile lisades;
- võrdlemine (suur väike, pikem-lühem) kohamäärus (üleval, all, paremal vasakul)
- tausta ja objekti suhe.

Mõisted: kontuur, detail, tegelane, ese, taust, (kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline)

Praktilised tööd:

- Suurussuhte ja objektide paiknemisega seotud tegevused (ees, taga, üleval, all jne)) ning kolmemõõtmelise teose puhul vormid üldisemalt (ümar, kandiline, lapik, püstine jne).

Metoodilised soovitus:

- Reaalne läbimängimine ja tunnetamine (asete ette, taha, võta väiksem, suurem, missugune on raskem, kergem, jne).
- Kujutamisel keskendu korraga ühele tunnusele, esmalt mängi läbi, siis kujuta.
- Sageli on nii, et õppijad märkavad rohkelt üksikuid detaile, kuid ei seo neid teose tasandil tervikuks.

Õppevara:

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

"Laste kunstiraamat" F. Watt

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

Õpitulemused:

- järgib jõukohast mustri rütmi;
- jälgib vastavalt võimetele pinna katmisel lihtsa kujutise kontuuri.

Õppesisu:

- kujundatakse erinevaid kooli või rahvakalendri sündmustega seotus toorkuid (kaart, mütside, kinnaste šabloonid jne) Trükitehnikates luuakse mustreid (materjali trükk);
- loodusmaterjalist mandalate ja lihtsamate piltide ladumine. Lihtsamate ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.

- oma nime ja nimetähtede kasutamine kunstiteostes.

Mõisted: muster, kontuur, kiri, sündmus, sümbol

Praktilised tööd:

- Eesti riigi, kodukoha ja kooli sümboolikaga tutvumine.
- Mustri ja värvikorduste uurimine.
- Loodusliku materjaliga mustrid õues, aga ka paberil (oksad, kivid, tõrud, lehed, õied jne).
- Mustrite märkamine/otsimine loodusest (puu kasvuringid, lehe või õie kuju jne).

Metoodilised soovitused:

- Sümbolite puhul keskendu kõige olulisematele ja iseloomulikumatele tunnustele, seosta lugudega ja selgita lihtsalt.
- Kasuta algul lihtsamaid detaile, võta tervik osadeks lahti (rukkiille puhul uuri kõigepealt õielehte, hiljem püüa üksikud lehed õieks kokku saada).
- Looduse uurimisele tasub aega kulutada (kasuta julgelt mikroskoobe, kogu ja kuivata koos õpilastega lehti ja õisi, et hiljem neid kasutada ja uurida, kanna leitud mustrid üle loovtöösse).

Õppevara:

"Hakkame joonistama", L. Leppoja, K. Ivanova

"Kunstis koos lastega" A. Noormaa

Teema: Kunstikultuur

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb rõõmu loomingulisest ja käelise tegevusest ning õppeprotsessis osalemisest; 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda; kunstiõpetuse tegevused on seotud tihedalt eesti keele ja loodusõpetuse (üldõpetuse) teemadega. sh Eesti sümbolika, rahvakalendri tähtpäevade ja pärimuskultuuriga. õpilane õpib tundma uut koolikeskkonda, selle traditsioone ja sümbolikat.
<p>Mõisted: kunst, kultuur, teos, autor</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kooli ja kodukoha traditsioonide, lugude, sümbolite ning mustrite uurimine ja kasutamine loovtöö sisendina. Kooli ja /või lähiümbruses asuvate näituste uurimine "kunstniku pilguga" - õpetaja annab näituse vaatlemiseks jõukohased ülesanded: nimetab, teoses nähtavaid värve, äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid, arutleb nende paiknevuse üle (ees, taga üleval all). 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> Loo tunnis õhkkond, kus õpilasel on hea katsetada ja tee igast tuunist oluline kunstisündmus. Iga õpilase töö on teos ja teose alla lisage koos alati autori nimi. Kui õpilane ei kirjuta, teeb õpetaja/lapsevanem talle valmis kleebitavate nimesiltide karbi. 	
<p>Õppevara:</p>	

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

"Joonistav laps", A. Juske

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

- tunneb ära ja kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid materjale ja vahendeid (nt paber, värvipliatsid, viltpliatsid, guašid, plastiliin, savi, vill, looduslik materjal, voolimisalus, joonlaud jms);
- rebib sirgjooneliselt, lõikab silma järgi ning sirgjoonelist kontuuri mööda paberitükke ja ribasid, vajaduse korral abi kasutades;
- liimib liimpulgaga paberit, vajaduse korral abi kasutades;
- voldib paberilehe pooleks ja/või neljaks, vajaduse korral abi kasutades.

Õppesisu:

- maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (voltimise) baasoskused;
- erinevate tekstuuride loomine;
- trükitehnikad;
- looduslik materjal ja selle kasutamine;
- materjalide säästlik kasutamine;
- töövahendite õige ja ohutu käsitlemine.

Mõisted: maalimine, joonistamine, voltimine, kollaaž

Praktilised tööd:

- Loovtöid teostades harjutatakse maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (voltimise), viltimise baasoskusi. Õpetaja näitab ette, suunab ja korrigeerib tegevust.

- Kasutatakse lihtsamaid kunstitehnikaid (monotüüpia, puhumistehnika, plastiliinimaal, pastell, guašš, värvipliatsitehnika, savi või plastiliini voolimine jms).

Metoodilised soovitused:

- Tunni fookus hoia protsessil, mitte tulemusel - õpilased tunnevad rõõmu tegutsemisest ning teisejärgulisem on tulemus.
- Baasoskuste treenimise ja loova tegutsemise vahel hoia tasakaal. Õpilastel on sageli väga erinev varasem kokkupuude erinevate töövahendite ja tehnikatega, sellega tuleb arvestada.
- Mõttele läbi, mida ja kuidas õpetad, soovitatavalt tee eelnevalt tööprotsess läbi.
- Suuremaid tööd jaota mitme tunni peale.

Õppevara:

Kunst 1.-3. klassile H. Gabral, T. Pöldemaa
 "Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter
 "Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter
 "Kunstis koos lastega" A. Noormaa
 "Hakkame joonistama", L. Leppoja, K. Ivanova

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- hoolitseb õpetaja suunamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku eest;
- tegutseb võimalikult iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega;

Õppesisu:

- ülesandeid teostatakse valdavalt koostegevuses eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi;

<ul style="list-style-type: none"> • oskab jagada ühiskasutuses olevaid töövahendeid. 	<ul style="list-style-type: none"> • õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid; • kujundatakse korraharjumusi ja oskusi ning püsivust oma töö lõpule viia.
<p>Mõisted: töökoht, tööahend, näidis, koostöö</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tunnirutiinide loomine - töökoha valmisseadmine, töökoha korrastamine. • Koostööle suunavad tegevused - materjali jaotamine. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mõtle läbi, kuidas õpilane teab, et töökoht on valmis või korras, aita reflekteerida. • Uuri üldpädevuste lõimingu peatükist soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstõpetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks. 	
<p>Õppevara:</p> <p>Kiirtee iseseisva õppeni Hariduse tehnoloogiakompass, Harno Põhikooli riikliku õppekava kunstõpetuse metoodilised soovitused</p>	

2.3.3 Kunstiõpetuse 3.klassi ainekava

3. klassi lõpuks õpilane:

- 1) kasutab ohutult töövahendeid ja -materjale;
- 2) kujutab loomi (jt elusolendeid) neile iseloomulikus asendis;
- 3) märkab õpetaja suunamisel esemete ja figuuride detaile, täiendab kujutist;
- 4) järgib mustri rütmi;
- 5) võrdleb ja iseloomustab õpetaja suunamisel kahte kujutist tajutavate tunnuste alusel, väljendab kujutiste paiknemist pildiruumis;
- 6) korrastab oma töökohta;
- 7) täidab kunstiõpetuse ülesandeid eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi.

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus	
<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none">• märkab õpetaja suunamisel esemete ja figuuride detaile, täiendab vajaduse korral oma tööd;• oskab juhendile vastavalt joonistada erinevaid jooni ja vorme: sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar.	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none">• inimeste, esemete ja looduse kujutamisel kujutatava iseloomulike tunnuste märkamine ja oskuste piires esiletoomine;• joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks õpitakse mõisteid: sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas;• võrdlemine (suur väike, pikem-lühem);• mänguline ja loov tegutsemine;• kujutatakse enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi.

Mõisted: detail, tervik, suur, väike, pikem, lühem

Praktilised tööd:

- Pildi või foto järgi looduspilt (foto võtab õpilane ise kaasa, kasutatakse õppekäigul tehtud fotosid).
- Kirjelduse järgi looduspildi maalimine.
- Emotsioonide kujutamine- rõõmus pilt, kurb pilt või hea tuju pilt, halva tuju pilt.
- Loodusobjektide voolimine.

Metoodilised soovitused:

- Looduspildi puhul võib alustada horisontaaljoone kasutamisega taeva ja maapiirina ([maastiku joonistamine.pdf](#)).
- Kasutage õpilastega nende endi loodud maastikuplaane (skeeme) erinevate aastaaegade või ilmastikunähtuste kujutamiseks.
- Arutlege õpilastega koos, kas päikest saab kujutada ka muud moodi kui kolmnurgana paberiservas või ringi ja kiirte kombinatsioonina.
- Õpilastele meeldib loomi joonistada ja voolida. Enne kujutamist ja voolimist uurige looma videofilmi või pildimaterjali pealt, kõigepealt voolige ja siis joonistage.
- Õpeta märkama detaile ja neid kujutama, suuna märgatut loovtööl kasutama.

Õppevara:

"Õpime voolima loomi : + väike loomaleksikon" N. Pautner, Tõlkija: Märt Kullo [Digari viide](#)

"Kunst 1.-3 klassile", H. Gabral, T. Põldemaa"Kunstitöötuba lastele", S. Caughey

"Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter

"Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter

"235 days of drawing", Lorna Scobie, 2018 [raamatu tutvustus](#)

"Õpime voolima loomi : + väike loomaleksikon" N. Pautner, Tõlkija: Märt Kullo [digari viide](#)

Tallinna kunstihoone programm "Vaatamise kool" töövihikud, sobivuse korral ka programmis osalemine. [programmi tutvustus](#)

Teema: Värvusõpetus

Õpitulemused:

3. klassi lõpetanud õpilane:

- tunneb värvuste nimetusi;
- oskab juhendamisel toone helestada ja tumestada.

Õppesisu:

- värvitaju arendamine;
- värvide segamine (helestamine/tumestamine);
- huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta;
- värvuste rahvapärased nimetused: rootsi punane, lipu punane, jne.

Mõisted: värvused (punane, kollane, jne), helestamine ja tumestamine

Praktilised tööd:

- Värvide heleduse-tumeduse skaala, näiteks värvivaiba värvimine värvinimetuste järgi.
- Uurige, kuidas värvuste kogemine muutub vastavalt valgusele. Koostage erinevaid värvikõlasid, maalige värvilisele paberile.
- Värviridade koostamine loodusmaterjalist: sügisese lehed, kivid, lilled jne.

Metoodilised soovitused:

- Koosta värviringe erinevatest materjalidest: plastiliin, taimedest, legoklotsidest jne.
- Arutlege ja seostage värve tekkinud muljega (näiteks miks kirjutavad õpetajad tavaliselt punase värviga ja miks on keelumärk punane), mõtisklege eseme otstarbega seotud värvivaliku üle (miks foori tuled on punane, kollane, roheline, miks operatiivauto vilkurid on punased ja sinised, miks sõjalaevad on hallid jne).

- Õpilastele meeldib oma kotis/sahtlis olevaid asju värviritta seada, ja arutleda asjade põhjal oma lemmikvärvide üle.

Õppevara:

Tallinna kunstihoone programm "Vaatamise kool" töövihikud, sobivuse korral ka programmis osalemine. [Programmi tutvustus](#)

"Laste kunstiraamat" F. Watt [raamatu tutvustus](#)

"Värvide salaelu", Kassia St Clair, 2019

"Avasta värvimaailm" K.Ivanova, M. Kask, K.Truus

"Nagu päikene taevas" A. Vint

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- tõstab oma töödes esile ja võrdleb kujutatud tegelasi ja objekte suuruse, asukoha ning värvivaliku abil, vajaduse korral suunamisel.

Õppesisu:

- kohamäärus (üleval, all, paremal vasakul);
- tausta ja objekti suhe;
- osaline kattuvus.

Mõisted: üleval, all, paremal, vasakul, taust, kattuvus

Praktilised tööd:

- Looduse kujutamine natuurist, talvine maastik, jne.

Metoodilised soovitused:

- Mängi erinevaid ruumis orienteerumise mängu. Abiks võivad olla Arhitektuurikooli "Püsi kodus ja uuri ruumi!" [tegevused](#).
- Kattuvuse selgitamiseks kasutage (mängu)asjade üksteise ette/taha, kõrvale, peale, alla paigutamise ja loodud kompositsioonide pildistamise võtet. Foto järgi saab kompositsiooni uuesti laduda ja kõnega tegevust saata. Sõbrad saavad üksteise fotode järgi kompositsioone taastada.

Õppevara:

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

"Laste kunstiraamat" F. Watt

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

Õpitulemused:

- täiendab mustri rütmi;
- valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumikaunistusi.

Õppesisu:

- kujundatakse erinevaid kooli või rahvakalendri sündmustega seotus toorkuid (kaart; mütside, kinnaste šabloonid jne) Trükitehnikates luuakse mustreid (materjali trükk);
- lihtsamate ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine;
- oma nime ja nimetähtede kasutamine kunstiteostes.

Mõisted: rütm, muster, trükkimine, materjalitrükk, mudel, makett, kirjakunst

Praktilised tööd:

- Etteantud toorikute kaunistamine muustriga.
- Materjalitrükk.
- Rahvuslike muustrite ainetel kaunistused.
- Oma nime kujundamine vastavalt teemale, aastaajale.
- PVA-liimiga joonistamine.
- Lihtsamate mänguasjade valmistamine.

Metoodilised soovitused:

- Rütmi ja muistri teemade käsitlemisel on hea koostööd teha muusika ja rütmika õpetajatega.
- Põnev on kuulata muusikat ja seda üles joonistada. Võib proovida joonistamiseks kasutada "Line Raider" [joonistamise äppi](#) või vaadata programmiga loodud [videosid](#).
- Muustrite joonistamiseks on inspireeriv vaadata tantsupeo [videosid](#) ja puuda neid joonega kujutada.
- Mänguasjade loomiseks annavad erinevad meisterdamisideid jagavad keskkonnad nt "[Pinterest](#)" või erinevad ajaveebid nt "[FINDING MYSELF YOUNG](#)" palju võimalusi ja juhiseid. Juhiste puhul tasub need eelnevalt läbi teha, et tuvastada raskemad kohad õpilaste jaoks.

Õppevara:

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp
"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

Õppesisu:

<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb enda ja kaaslaste töid: leiab peamised tegelased/objektid, toob esile sarnasusi ja erinevusi; • osaleb vestlustes kultuuri ja kunsti teemadel. 	<ul style="list-style-type: none"> • kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda; • õpitakse väärtustama enda ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi; • näitusekülastused ja haridusprogrammide kaudu kunstikultuuriga tutvumine.
<p>Mõisted: kunstiteos, maal, graafika, akvarell, skulptuur, näitus</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enda ja kaaslaste tööde vaatlemine ja võrdlemine. • Näitusekülastused ja haridusprogrammides osalemine. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab enda ja teiste loodud visuaalteosel nähtavat õpitud sõnavara kasutades - nimetab ja kirjeldab teostel nähtavat - mis see on, mida ma näen ja milline see on (kui suur, millise kujuga, mis värvi, milliseid jooni, pindasid, vorme märkab, kuidas need paiknevad?). • Mõttele läbi, kuidas saavad kõneraskustega õpilased oma ja teiste töid reflekteerida (märgisüsteem, tööleht) 	
<p>Õppevara:</p> <p>"Kunstiteose vaatamine ja analüüs kui õppevahend" A. Porri (IKunstiteose_vaatamine A_Porri.pdf)</p> <p>"Kujutamise elementide ülevaade" K. Laanemäe (Loomise ehituskivid)</p>	
<p>Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid</p>	

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja nimetab õpitud töövahendeid ja tehnikaid, kasutab neid kunstitöodes oma võimetest lähtuvalt (vajaduse korral õpetaja abiga); • sorteerib materjalijääke (vajalik - mittevajalik, saab veel kasutada - ei saa kasutada). 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (voltimise), viltimise baasoskused; • erinevate tekstuuride loomine; • trükitehnikad; • plastiliinimaal; • looduslik materjal ja selle kasutamine; • materjalide säästlik kasutamine; • prügikunst; • töövahendite õige ja ohutu käsitlemine.
<p>Mõisted: tehnikate õppimisega kaasnev sõnavara</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kahemõõtmeliste tööde loomine (joonistamine, maalimine kattevärvide ja akvarellidega, kollaaž, lihtsamad trükitehnikad (papi trükk, materjalitrukk, penoplasti tükk, templitrukk), frotaaž, grataaž jne). • Lihtsamate kolmemõõtmeliste tööde loomine. Pisiplastika savist, plastiliinist või voolimismassist, märg- ja nõelviltimine. Elementaarsete töövõtete ja tööriistade tundma õppimine. • Jõukohane voltimine. • Kahe- ja kolmemõõtmeliste tööde kombineerimine. • Õiged töövõtted materjalide ja töövahendite kasutamisel. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p>	

- Loovtööde formaate ja materjale võiks varieerida.
- Aegajalt tee klassiga ühistöid, kuid aktsepteeri ka neid, kes koostööd teha ei taha.
- Kui võimalik anna õpilastele valikuvõimalusi materjalis ja tehnikas. Tähtis on, et õpilased tajuksid, et alati on valik ja et õpilane autorina on enamasti valiku tegija.

Õppevara:

Kunst 1.-3. klassile H. Gabral, T. Pöldemaa
 "Kunst. 1. klassi õpilase tööraamat", E. Vahter
 "Kunst 1. Õpetajaraamat" E. Vahter
 "Kunstis koos lastega" A. Noormaa
 "Hakkame joonistama", L. Leppoja, K. Ivanova

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

3. klassi lõpetanud õpilane:

- hoiab õpetaja juhendamisel korras töökoha ja oskab enda järelt koristada;
- tegutseb võimalikult iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega;
- viib alustatud töö iseseisvalt või abiga lõpule;
- oskab jagada ühiskasutuses olevaid töövahendeid;
- peab kinni rühmas kokkulepitud reeglitest.

Õppesisu:

- ülesandeid teostatakse valdavalt koostegevuses eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi;
- õpitakse tasapisi valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid;
- õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid;
- kujundatakse korraharjumusi ja oskusi ning püsivust oma töö lõpule viia.

Mõisted: näidis, juhend, töövahendid, autor

Praktilised tööd:

- Etteantud küsimustele toetudes enda tööd ja selle valmimise protsessi kirjeldamine- mida ma tegin, kuidas tegin, milliseid vahendeid kasutasin? Kõneraskustega laste puhul võib tööprotsessi etappide kaupa üles pildistada ja hiljem piltidega tegevuse järjekorda laduda.

Metoodilised soovitused:

- Võimalusel viige kõik alustatud tööd lõpuni. Kui järgmisel tunnil ei saa töödega jätkata tulge hiljem tööde juurde tagasi.
- Mõttele läbi, kuidas õpilane teab, et töökoht on valmis tööga alustamiseks või tegevuse lõppedes korras, aita reflekteerida.
- Uuri [üldpädevuste lõimingu peatükist](#) soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstiõpetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks.

Õppevara:

[Kiirtee iseseisva õppeni](#) Hariduse tehnoloogiakompass, Harno
Põhikooli riikliku õppekava [kunstiõpetuse metoodilised soovitused](#)

2.3.4 Kunstiõpetuse 4.klassi ainekava

4. klassi lõpuks õpilane:

1) kujutab inimest paigalendas;

- 2) jälgib pinna katmisel kujutise kontuuri;
- 3) segab põhivärvidest II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul);
- 4) kujutab esemeid kahel horisontaalsel abijoonel (ees, taga);
- 5) voldib paberit eeskuju järgi.

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus	
<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab esemete, inimeste ja loomade kujutamisel neile iseloomulikke tunnuseid; • kujutab inimest paigalendis. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inimeste, esemete ja looduse kujutamisel kujutatava iseloomulike tunnuste märkamine ja oskuste piires esiletoomine; • ruumisuhete märkamine ja arvestamine (väiksem-suurem, kitsam-laiem, peenem-paksem, pikem-lühem jne) ja õpitud ruumisuhteid pildil (kõrval, ülal, all jne); • ruumi kujutamine enda ümber; • emotsioonide kujutamine kunstitöös.
<p>Mõisted: asend, pinnafaktuur, proportsioon, mõõtühik, mudel, emotsioon</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pinnafaktuuride kompimine ja järgnev kujutamine. Valminud faktuuride abil kujutamine. • Loomade joonistamine, nende iseloomulikud asendid, karvkate: siledad, karedad, pika- ja lühikarvalised jne. • Inimese kujutamine etteantud keha detailide abil. Praktilised harjutused inimese kehaosade teadvustamiseks ja mõistmiseks. Paarisjoonistamine (üks joonistab teist, kehakontuuri joonistamine pörandal jne). • Mõõtmine (mõõtühikud, esialgu mõõtmine käelabaga, peapikkustega jne). 	

- Ruumi tunnetamine - kujutamine, hooned väljast ja seest.
- Lihtsamate emotsioonide kujutamine: silmade, kulmude ja suu eri asendi. Emotsioonikaartide kasutamine: rõõmus, kurb, vihane, üllatunud, vastikustunne.
(Minu tänane emotsioon).

Metoodilised soovitused:

- Pinnafaktuuride kompimiseks varu endale erinevaid materjale (lambavill, vilt, suled, erinevad nahad, siid, jne) Võta aega kujutada kombitavat. Kompida võiks materjale esmalt silmad kinni. Seosta kombitavat loomade karvkatte ja nahaga. Uurige loomi (pilt, video võimalusel päriselu) ja tehke otsuseid, mismoodi võiks tema nahka kujutada.
- Proportsioonide tajumiseks tee praktilisi tegevusi: käelaba või sammu pikkusega mõõtmine, vihikuga mõõtmine, mõõdulindiga mõõtmine. Arutlege koos suhete üle (laud on 6 sammu lai, diivan 12, järelikult diivan on poole võrra laiem) Koduseks ülesandeks koduga seotud mõõtmiseed (minu tuba, vaip, voodi, kummut).
- Kui õpilaste oskused võimaldavad, siis arutage läbi, mitu pea pikkust on õpilased ise pikad, nende erinevad kehaosad. Harjutage joone jaotamist 8 võrdseks lõiguks ja ja kujutage nende lõikude toel kriipsujukusid.

Õppevara:

„Joonistan inimest“ I. Raudsepp

"Kunst. IV – VI klassile" H. Gabral

Valik õppematerjale tunde illustreerivate näidete leidmiseks:

Kunstikeskuse e-õppematerjalid http://kunstikeskus.ee/new/ktk/e-ope/e-ope_avaleht.htm

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

Teema: Värvusõpetus	
<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • segab põhivärvidest II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul). 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • värviring: põhivärvid ja sekundaarsed värvid, vastandvärvid; • värvide segamine (helestamine/tumestamine); • soojad värvid, külmad värvid.
<p>Mõisted: põhivärvid, sekundaarsed värvid, vastandvärvid, helestamine, tumestamine, soojad värvid, külmad värvid</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Värvide segamis tabel, värvide sõprus (selgitada, missuguse tunnuse alusel võiksid värvid sõbrad olla, näiteks vastandvärvid) seleta segamistabeli põhimõtet. • 2) Tee erineva ülesandega värviribasid: skeemitabeli abil, helestades, tumestades, vastandvärvidega jne. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpilastel laual ainult põhivärvid, must ja valge. • Innusta õpilasi värve segama - mugavusest kasutavad sageli valmissegatud värve. Tee näiteks reegel, et looduse maalimisel kasutatakse alati segatud värve. 	
<p>Õppevara:</p> <p>"Värvide salaelu" K. St. Clair</p> <p>"Joonistamise lühikursus" E. Maddalena</p>	

"Nagu päikene taevas" A. Vint
"365 Days of Drawing", L. Scoble

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- kujutab esemeid kahel horisontaalsel abijoonel (ees, taga).

Õppesisu:

- esiplaan ja taust, osaline kattuvus;
- portree või horisontaalformaad;
- suurussuhted ning paiknemine üksteise ja vaataja suhtes;
- tasapinnalised ja ruumilised teosed.

Mõisted: esiplaan, taust, kattuvus, portreeformaad- vertikaalformaad, horisontaalformaad, kõrval, ülal, all, ees, taga, tasapinnaline teos, ruumiline teos

Praktilised tööd:

- Maastikumaalid: puude kujutamine ees ja taga, loomaade kujutamine puu ees ja taga, eespool suurem, silmapiiril väiksem.
- Esemete (nõude, köögiviljade)) kujutamine ees ja taga.
- Erinevate formaatide kasutamine näit looduspildi ja inimese joonistamisel.
- Voolimine- tasapinnaline (reljeef) ja ruumiline, märg- ja nõelviltimine.

Metoodilised soovitused:

- Õpeta kasutama kujutamisel abijooni. Laduge koos esemed läbi enne joonistamist, uurige paiknemist erinevate külgede pealt (foto).

Õppevara:

Arhitektuurikooli õppevara. <https://www.arhitektuurikool.ee/category/oppevara/>

"Joonistamise lühikursus" E. Maddalena

Kunst IV-VI klassile, H. Gabral

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

Õpitulemused:

- kaunistab tähtpäevadeks ruumi;
- osaleb ühise keskkonna kujundamisel.

Õppesisu:

- ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine;
- rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, maalitult, rebitult, volditult);
- märkide ja sümbolite tähendused (klassis, koolis, tuttavas keskkonnas olevad);
- voltimine;
- ühise ruumi (klassi) kujundamine tähtpäevadeks.

Mõisted: ruumiline kompositsioon, makett, mudel, rütm, märgid ja sümbolid (lipp, süda, rist, muna, jõuluvana, päkapikk jne)

Praktilised tööd:

- Ruumi kujundamine tähtpäevaks (jõulud, sõbrapäev jne).

- Rütmiharjutus tähtedega või rahvusliku mustri elementidega.
- Märgid ja sümbolid klassis, koolis, traditsioonides (lipp, süda, rist, muna, jõuluvana, päkapikk jne).
- Lihtsa eseme voltimine (kott, karp) ja selle dekoreerimine.

Metoodilised soovitused:

- Kaasa õpilased ruumikaunistamise protsessi, kaunistuste paigutamine klassi, kooliruumi arendab muuhulgas ka ruumitaju.
- Kleepimise korral rütmiharjutuses võivad olla elemendid eelnevalt välja lõigatud (eriti rahvuslikud elemendid).
- Enda märgi kujundamine igal õppeaastal ja nende märkide alleshoidmine ning hilisemates klasside võrdlemine on põnev ja informatiivne.

Õppevara:

"Kunst IV-VI" klassile, H. Gabral

"Kaunis kiri. Kirjaõpik 7.-9. klassile", J. Mäemat

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

- osaleb vestlustes kultuuri ja kunsti teemadel;
- töötab kaasa muuseumitundides;
- väärtustab enda ja kaaslaste töid;
- märkab ja väärtustab erinevaid lahendusi.

Õppesisu:

- kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda;
- näitusekülastused ja haridusprogrammide kaudu kunstikultuuriga tutvumine;
- teos, maal, skulptuur, kunstnik, autor;
- teiste loomingu kasutamine.

Mõisted: maal, skulptuur, kunstnik, autor, maalikunstnik, skulptor, autoriõigus, kunstimuseum, galerii

Praktilised tööd:

- Kunstiliikide tutvustamine ja kunstitööde jagamine liikide kaupa. Teooriale järgneb praktiline töö, aga võib ka mõnikord vastupidi.
- Võta aeg arutleda klassis valminud tööde üle - iga laps räägib enda tööst, kas või 1-2 sõna. Mis on minu/kaaslase töös erinevat ja sarnast.
- Muuseumitundide ja virtuaalnäituste külastused.
- Huvitavad jutustused/legendid teoste kohta.

Metoodilised soovitused:

- Muuseumitunni asemel võib külastada ka virtuaalnäitusi.
- Muuseumid pakuvad ka virtuaaltunde (Tallinna Kunstihoone).
- Õpilane kirjutab/kleebib oma teose oma nime (autorlus). Tehke koos sildid või valmista ette universaalsed sildid, mida on kerge klassis täita ja töödele lisada.
- Loo mõistepank õpilasele: mõisted sobivas kirjas (trükitäht, kirjatäht või kirjutavad ise) lehekestel, mida kleebitakse oma kunstiõpetuse vihikusse/mappi. Vihikut täiendatakse pidevalt aastate jooksul.

Õppevara:

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab töös erinevaid materjale, sh taaskasutatavaid materjale; • kasutab võimaluse korral erinevaid digivahendeid. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keerukamad ja pingutust nõudvad töövõtted: paberi rebimine, lõikamine joont mööda, voltimine, guaššide, akvarellide, pastellide, kriitide jm joonistusvahendite kasutamine; • voolimine: ümarplastika ja reljeef; • kollaaž; • digivahendite kasutamise: arvuti joonistamine, foto, fotokollaaž.
<p>Mõisted: rebimine, lõikamine, voltimine, voolimine, guašš, akvarell, pastell, kriit, kattevärv, ümarplastika, reljeef, kollaaž, foto, arvutijoonistus</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karbi pinnalaotuse lõikamine. • Koti/karbi voltimine. • Rebitud kujunditest kollaaž. • Fotojaht vastavalt aastaajale või tähtpäevale. • Arvutiga joonistamine. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tee valik, millistele tehnikatele õppeaasta jooksul keskendud. • Proovi teha sama ideega tööd erinevate vahenditega, et õpilane saaks kogeda vahendite erinevust ja võrrelda tulemust. 	

- Joonistusprogrammid: <https://koolielu.ee/tools/?tag=joonistamine>.

Õppevara:

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

"Laste kunstiraamat" F. Watt

"Loov kunst", T. Bunkers, K. Durkin, M. Grimshaw

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

4. klassi lõpetanud õpilane:

- mõistab töövahendite säästliku kasutamise vajalikkust ja oskab seda juhendamisel rakendada;
- kirjeldab tööprotsessi, väärtustab erinevaid lahendusi, vajaduse korral õpetaja abiga.

Õppesisu:

- õpitakse tasapisi valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid;
- õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi;
- õpitakse väärtustama enda ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi;
- initsiatiivi toetamine, spontaansuse ja loovuse tunnustamine.

Mõisted: säästlikkus, tööprotsess

Praktilised tööd:

- Töö eesmärgi selgitamine, tehnikavaliku põhjendus (mida teeme, miks teeme, kuidas teeme).

- Taaskasutus (paberid, olmejääd).
 • Ühiskasutatavate töövahendite korrastus.
 • Töölaua korrashoid tööd tehes ja pärast tööd.

Metoodilised soovitused:

- Mõttele läbi ja tutvusta taaskasutuse reeglid (kasutatud paberilehed, erikujulised värvipaberijääd (mida kogun, ja kuhu, mida viskan) mustandid, aluspaberid, ühiskasutatavate värvide väljavalamine, palettide puhastamine, liimimisalused, pintslite hooldus).
- Innusta kaasa tegema, loo toetav töökeskkond, ära reeglitega üle pinguta.
- Uuri [üldpädevuste lõimingu peatükist](#) soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstiopetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks.

Õppevara:

"Eco-friendly crafting with kids", K. Lilley

2.3.5 Kunstiopetuse 5.klassi ainekava

5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) kasutab õpitud tehnikaid kunstitööde loomiseks;
- 2) kujutab inimest liikumises;
- 3) tõstab oma töödes tegelasi ja objekte esile suuruse, asukoha ja värvi valiku abil;
- 4) väljendab osalise kattumise abil esemete ja figuuride paiknemist üksteise suhtes ees- ja tagapool, keskel;

5) võrdleb oma ja kaaslaste töid (leiab peamised tegelased/objektid, toob esile sarnasusi ja erinevusi);

6) osaleb vestlustes rahvuskultuuri ja -kunsti teemadel (kodukandi rahvariided jne).

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus	
Õpitulemused <ul style="list-style-type: none">• kujutab inimest ja muid elusolendeid liikumises (vajadusel abiga);• väljendab kunstitöodes erinevaid emotsioone, kasutab selleks värve.	Õppesisu: <ul style="list-style-type: none">• inimeste, esemete ja looduse kujutamisel kujutatava iseloomulike tunnuste esiletoomine;• ruumisuhete arvestamine (kõrval, ülal, all jne);• inimeste ja muude elusolendite liikumises kujutamine;• emotsioonide kujutamine kunstitöodes.
Mõisted: mõõtühik, mudel, skeem, kahemõõtmeline teos, kattumine, teravus, suurus, poos	
Praktilised tööd: <ul style="list-style-type: none">• Koopamaali tüüpi kujutamine (võimalusel jutustav pilt).• Erinvate spordialade ja /või tantsimise kujutamine (kriipsujuku asendite läbi).• Traatkarkassiga inimese mudeli meisterdamine. Siin võib kasutada ka viltimistemat.• Koomiks loomadest.• Animatsiooni loomine (inimese/ looma liikumine (arvutijoonistustel põhinev).• Detailist terviku jätkamine	
Metoodilised soovitused:	

- Kasuta tasapinnalist liigendnukku või meisterdage traadikuju, et õppida erinevate kehaasendite kujutamist.
- Alusta kriipsujukude joonistamisega ja sealt edasi nõ "liha luudele" kasvatamist. /kriipsujukude spordipäev/tantsupidu).
- Emotsioonide kujutamisel abiks emotsioonikaardid või muudetavate emotsioonidega nägu.
- Kasuta internetis pakutavaid videojuhiseid inimese kehahoiakute joonistamiseks.

Õppevara:

"Joonistan inimest", I. Raudsepp

"Joonistamise lühikursus", [E. Maddalena](#)

Teema: Värvusõpetus

Õpitulemused:

- segab põhivärvidest II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul);
- eristab külmi ja sooje värvusi, oskab toone helestada ja tumestada.

Õppesisu:

- värviring: põhivärvid ja sekundaarsed värvid, vastandvärvid;
- värvide segamine (helestamine/tumestamine);
- soojad värvid, külmad värvid;
- värvuste nimetused.

Mõisted: Põhivärvid, sekundaarsed värvid, vastandvärvid, helestamine, tumestamine, soojad värvid, külmad värvid.

Praktilised tööd:

- Värviring ja sellest pildi kujundamine(vihmavari, vaateratas, jne).
- Ühe ja sama pidi maalimine külmade ja soojade värvidega. Kuum päev ja külm päev.

- Vestlused värvide mõjust ja moevärvid.

Metoodilised soovitused:

- Õpilastel on laual kasutada ainult põhivärvid, must ja valge.
- Värviridade segamisel võib eeskujuks võtta värvitootjate värvikaarte.
- Vaadake koos üle aasta värvid sisekujunduses, rõivamoos, seosta teooriat päriseluga.

Õppevara:

"Kunst 4.-6. klass" H. Gabral

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpiobjekt [Värv kui sümbol](#)

"Värvide salaelu", K. St Claire

"Värvide nägemine ja värvimaailm", S.Paluveer [Sisuloome ekoolikoti materjal](#)

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- tõstab oma töödes esile kujutatud tegelasi ja objekte suuruse, asukoha ning värvivaliku abil, vajaduse korral suunamisel;
- väljendab osalise kattumise abil esemete ja figuuride paiknemist üksteise suhtes ees- ja tagapool, keskel.

Õppesisu:

- esiplaan ja taust, osaline kattuvus;
- portree või horisontaalformaad;
- suurussuhted ning paiknemine üksteise ja vaataja suhtes;
- tasapinnalised ja ruumilised teosed.

Mõisted: suurem, väiksem, kõige suurem, millegi ees või millegi taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, puutuvad kokku. vertikaalformaad, horisontaalformaad.

Praktilised tööd:

- Kollaažid.
- Erinevate teoste kirjeldamine kompositsiooni elementide kaudu (Esiplaanil on, selle taga on....., paremal asub..., puu katab osaliselt maja jne).
- Paigutuste läbimängimised detailidega paberil või muul taustal.

Metoodilised soovitused:

- Suuna vaatlema, kuidas detailid on paigutatud ja kõnega nähtavat edasi andma.
- Tee tuntud maalidest koopiad, lõigake detailid välja ja paigutage uut moodi ümber, lisage omalt poolt detaile.
- Hoonete välisfassaadide kujutamine, tetrapakenditest majad suuna, et aknad ühekõrgusel, ukсед suuremad kui aknad, kas igal küljel on uks jne.

Õppevara:

„Joonistan inimest“ I. Raudsepp

"Kunst. IV – VI klassile" H. Gabral Valik õppematerjale tunde illustreerivate näidete leidmiseks:

Kunstikeskuse e-õppematerjalid http://kunstikeskus.ee/new/ktk/e-ope/e-ope_avaleht.htm

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaleb ühise keskkonna kujundamisel. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine; • rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, maalitult, rebitult, volditult) • märkide ja sümbolite tähendused (klassis, koolis, tuttavas keskkonnas); • voltimine; • ühise ruumi (klassi) kujundamine tähtpäevadeks.
<p>Mõisted: ruumiline kompositsioon, makett, mudel, rütm, märgid ja sümbolid, illustratsioon. Illustraator</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruumi kujundamine tähtpäevaks(jõulud, sõbrapäev jne). • Erinevate ruumide ja keskkondade kirjeldamine (tuba, elamu, korter, suvekodu, kool, muuseum, kaubanduskeskus, linnaväljak, aed, park...). • Rütmiharjutus tähtedega, rahvusliku mustri elementidega, kooli sümboolika kasutamine. • Lihtsa eseme voltimine (kott, karp, lill, mänguasjad jne) ja selle dekoreerimine. • Makett kasutades taaskasutusmaterjale. • Raamatukujundus: kaanekujundus, illustratsioon. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voltimine on keeruline, varu aega, osavamatele anna võimalus teha kaks tööd, et jõuaksid tugevajavaid õpilasi järgi aidata. 	

- Oma nime kujundamine erinevate tehnikate abil, hoia alles võrdle.

Õppevara:

"Kunst IV-VI" klassile, H. Gabral

"Origami. Taluelu", M. Ono

"Kaunis kiri. Kirjaõpik 7.-9. klassile", J. Mäemat

"Pihuloomad" C. Kütt

"Disainispikker" M. Rehepapp

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

- võrdleb enda ja kaaslaste töid: leiab peamised tegelased/objektid, toob esile sarnasusi ja erinevusi;
- osaleb vestlustes kultuuri ja kunsti teemadel.

Õppesisu:

- kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda;
- näitusekülastused ja haridusprogrammide kaudu kunstikultuuriga tutvumine;
- teos, maal, skulptuur, kunstnik, autor;
- visuaalne kirjaoskus;
- teiste loomingu kasutamine.

Mõisted: maal, skulptuur, kunstnik, autor, maalikunstnik, skulptor, autoriõigus, kunstimuseum, galerii, teose etikett

Praktilised tööd:

- Kunstiliikide [tutvustamine liikide kaupa](#), käsiloleva töö liigitamine sobiva kategooria alla.
- Kunstiteoste vaatlemine fotodelt, videost, internetist, näitusel, linnaruumis või kooli ruumides.

- Teoste kirjeldamiseks (kirjeldamine, analüüsimine, tõlgendamine, hinnang) sobiva sõnavara arendus. [Visuaalne kirjaoskus](#)
- Arutelud tunnis valminud tööde üle - iga laps räägib enda tööst, klassikaaslase tööst.
- Muuseumitunni külastus, virtuaaltuur, näituse külastus.

Metoodilised soovitused:

- Uuri teemade käsitlemiseks [Eesti Kunstimuuseumi Digisild](#) õppematerjale ja digikogusid.
- Muuseumitundidele lisaks vaadake virtuaalnäitusi. Paljud muuseumid pakuvad nii näitusi, kui näituste juurde loodud õppematerjale.
- Kunstimappi on hea kujundada [kunstiteose kirjeldamise kava](#) (LIHTSUSTA!).
- Loo ja trüki välja kunstitundideks pildiallkirjade põhjad, mida õpilased saavad täita ja lisada oma töödele.

Õppevara:

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

Õppesisu:

- kasutab suunamisel õpitud tehnikaid kunstitööde loomisel ja lähiümbruse kujundamisel.

- keerukamad ja pingutust nõudvad töövõtted: paberi rebimine, lõikamine joont mööda, voltimine;
- kollaaž;
- guaššide, akvarellide, pastellide, kriitide jm joonistusvahendite kasutamine;
- voolimine: ümarplastika ja reljeef; viltimine.
- materjalide säästlik kasutamine;
- digivahendite kasutamise: arvuti joonistamine, foto, fotokollaaž.

Mõisted: Materjalide ja tehnikatega seotud sõnavara.

Praktilised tööd:

- Kujutava kunsti tööd:
 - a. maal - akvarellmaal, kattevärvidega maal (guašš, akrüül), kollaaž sh 2D ja 3D tööde kombineerimine;
 - b. graafika (illustratsioon, kirjakunst, tarbegraafika, plakat, koomiks, pliatsi-, söe- ja tušijoonistus);,
 - c. skulptuur (plastika ja reljeef).
- Tarbekunsti valdkonna tööd, sõltuvalt õpetaja oskustest ja kooli võimalustest:
 - d. klaasikunst;
 - e. tekstiilikunst;
 - f. keraamika;
 - g. kirjakunst (kalligraafia);
 - h. disain.
- Muu visuaalkunst:
 - i. filmikunst sh animatsioon;
 - j. fotokunst;

k. muu digitaalne loometöö.

Metoodilised soovitused:

- Tee valik, millistele tehnikatele õppeaasta jooksul keskendud.
- Kavanda pikemaajalisi projekte.
- Too näituselt saadud idee klassiruumi - katsetage ja looge koos õpilastega.
- Inspireerivat materjali leiab nii meisterdamisraamatutest kui internetist - teiste loodud juhised katseta läbi enne kasutamist ja veendu selle sobivuses.
- 5. klassi õpilased võivad olla kriitilised oma loovtööde suhtes, eriti kujutava kunsti puhul. Seega on hea käsitleda teemasid vahelduseks tarbekunsti võtmes.

Õppevara:

"Käsitöö" K. Sorrell

Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

"Laste kunstiraamat" F. Watt

"Loov kunst", T. Bunkers, K. Durkin, M. Grimshaw

Joonistusprogrammid: <https://koolielu.ee/tools/?tag=joonistamine>

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- mõistab töövahendite säästliku kasutamise vajalikkust ja oskab seda juhendamisel rakendada;

Õppesisu:

- õpitakse valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid;

- kirjeldab tööprotsessi, enda ja kaaslaste töid, väärtustab erinevaid lahendusi, vajaduse korral õpetaja abiga.

- õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi;
- õpitakse väärtustama enda ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi;
- initsiatiivi toetamine, spontaansuse ja loovuse tunnustamine;
- videojuhiste järgi töötamine.

Mõisted: säästlikkus

Praktilised tööd:

- Õpeta loominguliste tööde jaoks, lähtuvalt eesmärgist valida töövahendid ja -võtted.
- Pööra tähelepanu säästlikkusele, õpeta, kuidas üht või teist materjali, töövahendit kasutada.
- Kirjelda tööprotsessi ja õpeta seda jälgima (kõigepealt teeme,.... , siis lisame..... ja lõpuks või täna teeme... järgmine kord täiendame ja viimistleme).
- Töid hinnates, too välja kriteeriumid, mida hindad.

Metoodilised soovitused:

- Enda ja teiste tööde üle aruteluks koostada küsimused, samuti tööprotsessi kirjeldamiseks.
- Julgustada õpilasi olema isikupärane. Loo sõbralik ja usaldav õhkkond.
- Kasuta enda või teiste tehtud videojuhiseid ühe või teise asja loomiseks/ mõne tehnika õppimiseks, kuid katseta enne läbi, kas juhised toimivad.
- Uuri [üldpädevuste lõimingu peatükist](#) soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstiõpetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks.

Õppevara:

Kiirtee iseseisva õppeni Hariduse tehnoloogiakompass, Harno
Põhikooli riikliku õppekava [kunstiõpetuse metoodilised soovituse](#)

2.3.6. Kunstiõpetuse 6. klassi ainekava

6. klassi lõpuks õpilane:

- 1) kasutab töövahendeid ja -materjale tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt;
- 2) arvestab inimese täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel;
- 3) kujutab temaatilistes töodes värvide abil tegevuse aega ja kohta;
- 4) loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta;
- 5) väljendab kujutatava suuruse muutumise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool;
- 6) kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum);
- 7) tunneb ja liigitab vaadeldud kunstitöid (skulptuur, maal, graafika).

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus

Õpitulemused:

- arvestab juhendamisel ja näidise abil inimese täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes;
- näo kujutamisel arvestab silmade asukohaga;
- loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta.

Õppesisu:

- inimeste, esemete ja looduse kujutamisel õpitakse kujutatava iseloomulike tunnuseid esile tooma (sh karakter);
- inimese kujutamisel õpitakse arvestama proportsioonidega;

- figuuride joonistamisel õpitakse kasutama liikumisjooni;
- erinevad keskkonnad ja nende kujutamine;
- õpitakse ruumilist kujutamist tasapinnal.

Mõisted: figuur, karakter, proportsioon, liikumisjoon, anatoomia, tasapind, ruum, kahe- ja kolmemõõtmelisus

Praktilised tööd:

- Mõõtmistehnikate õppimine: mõõteriistad, abivahendid, mõõdu võtmine, mõõtude võrdlemine, keskpunkt.
- Inimese kujutamine: erinevad poosid, erinevas eas, erinevates keskkondades.
- Lindude, loomade, taimede kujutamine neile iseloomulikus keskkonnas ja iseloomulike värvide vm detailidega;
- Erinevate keskkondade kujutamine: looduslik, tehiskeskkond, linnaruum, puhkeala, töökeskkond, veekeskkond, õhuruum jne.
- Ruumi kujutamine, kolmemõõtmelisus: pikkus, laius, kõrgus.

Metoodilised soovitused:

- Planeeri aega erinevate asjade, objektide, nähtuste uurimisele, vajadusel ehita tund üles uurimisülesandele. Lähtu reeglist: "joonistame seda, mida näeme, näeme seda, mida teame!".
- Inimese joonistamisel keskendu esmalt erinevate kehaosade kujutamisele, siis liigu terviku kujutamiseni.
- Kõige lihtsam ja õpilasi motiveerivam on lasta neil iseennast või klassikaaslast kujutada.
- Näo joonistamisel on abiks foto, hea kui seda saab uurida digitaalselt - suurendada detaile.
- Näoilmete kujutamine on hästi seotav emotsioonide ja karakteriga.
- Terve keha kujutamisele võiks eelneada keha voolimine: tehke katseid liiga suur pea, lühikesed jalad, liiga pikad käed jne.
- Liikuva keha kujutamiseks on hea teha harjutusi mõne animatsiooniprogrammiga (näiteks [Pivot animator](#)).

- Figuuride visandamiseks õpeta õpilasi märkama liikumisjooni: selgroo, käte- ja jalgade, õlgade ja vaagnajoon. Kasuta "Stikmani".
- Ruumi kujutamisel on hea alustada klassiruumi või oma toa ja ruumis olevate asjade mõõtmisest ja külgvaadete joonistamisest.
- Võid kasutada tunnis erinevaid digitaalseid ruumiplaneerijaid ([Roomstyler 3D Home Planner](#), [IKEA köögiplaneerija](#) jne).

Õppevara:

"Joonistan inimest", I. Raudsepp

"Joonistamise lühikursus", [E. Maddalena](#)

"Rotermanni Kvartali linnaruumiõppe töövihik" K. Kriit ([tutvustus](#))

"Ole arhitekt!" K. Koov ([tutvustus](#))

Teema: Värvusõpetus

Õpitulemused:

- kujutab temaatilistes töodes värvide abil tegevuse aega ja kohta.

Õppesisu:

- värviring: vastandvärvid, lähisvärvid ja värvide harmoonia;
- toon-toonis värvimine;
- värvitaju arendamine (varjutamine);
- värvide abil aja kujutamine (aastaaeg, ööpäeva tsükkel);
- värvidega olulise info rõhutamine.

Mõisted: vastandvärvid, lähisvärvid, harmoonia, toon-toonid, värviüleminek

Praktilised tööd:

- Värvipaleti joonistamine kolme põhivärvi abil eeskujuks värviring.
- Värvuste nimetused nt magentapunane, maasikapunane, korallpunane jne).
- Vastandvärvipaaridega pildi värvimine ja värvitasakaalu saavutamine.
- Värvüleminekute (ühelt värvilt teisele) kasutamine värvimisel.

Metoodilised soovitused:

- Isiklike värviskeemide uurimine: näiteks: juuste värv, nahatoon, silmavärv, huulte värv või minu riidekapi/kodu värvid jne. (näidis: [MINU VÄRVID \(1\).pdf](#)).
- Värv järgi esemete sorteerimine.
- Looduslike värviskeemide ladumine, värvimine, villa kraasimise teel uute toonide saamine, loodusfotodelt värvuste määramine ([näide](#)).
- Monokroomsed pildid ehk kogu pildi ühe värvi erinevate toonide ja üleminekutega värvimine.

Õppevara:

"Kunst 4.-6. klass" H. Gabral

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpiobjekt [Värv kui sümbol](#)

Värvused, [Videoõps](#)

"Värvide salaelu", K. St Claire

"Värvide nägemine ja värvimaailm", S.Paluveer [Sisuloome ekoolikoti materjal](#)

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> väljendab kujutatava suuruse muutumise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> horisontaaljoon taeva ja maa rõhutamiseks; kujutatava suurus pildiruumi sees; ühe koondumispunktiga perspektiiv; tööd joonlaua ja sirkliga, geomeetrilised elemendid.
<p>Mõisted: portree- ja horisontaalformaad, kompositsioon, esiplaan, taust, pildi sügavus (koondumispunkt)</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Paigutuste läbimängimised detailidega paberil või muul taustal, fotod erinevatest paigutustest. Kuubi joonistamine frontaalperspektiivist (näide). Malelaua joonistamine (näide: malelaua joonistamine.pdf). Erinevate teoste kirjeldamine kompositsiooni elementide kaudu (esiplaanil on, selle taga on....., paremal asub..., puu katab osaliselt maja jne). 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> Korda üle õpilastega geomeetrilised kujundid. Internetis on palju frontaalperspektiivi joonistamise juhiseid, enne kasutamist veendu juhise sobilikkuses. Võta aega koos õpilastega maalide uurimiseks ja õpeta märkama, kuidas kunstnik on pildiruumis detailid paigutanud ja kuidas vaataja pilku suunab. 	
<p>Õppevara:</p> <p>"Geomeetrilised kujundid" OpiQ keskkonnas "Joonistamise lühikursus", E. Maddalena Eesti Kunstimuuseumi digikogu http://digikogu.ekm.ee/ (registreeru kasutajaks)</p>	

Kumu Kunstmuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstmuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

Õpitulemused:

- kasutab juhendamisel lihtsamaid kujunduspõhimõtteid erinevate graafilise disainiga seotud tööde (logod, pakendid, nimed jms) loomisel;
- märkab kujunduselemente keskkonnas.

Õppesisu:

- õpitakse lihtsamaid kujunduspõhimõtteid erinevate graafilise disainiga seotud tööde (logod, pakendid, nimed jms) loomisel;
- tarbekunst - mudelite loomisel lähtutakse otstarbest, materjalist, tehnoloogiast ja iluomistest;
- teksti kasutamine loovtöös;
- teksti illustreerimine ka digitaalseid vahendeid kasutades.

Mõisted: probleem, lahendus, märk, sõnum, logo, reklaam, disain, otstarve, element, (kalligramm)

Praktilised tööd:

- Arutelud ja näited disaini erinevate valdkondade kohta: tootedisain, moedisain, veebidisain, graafiline disain jne) ([ATolts_tegevusleht_Ilaste_A3.pdf](#)).
- Kujundusgraafika tööd raamat, ajaleht, plakat, reklaamid, pakend, kaubamärk logo ([Reklaam ja logo õpetajajuhend ja töölehed.pdf](#)).
- Pakendite voltimine ja tähtpäevale vastav kaunistamine.
- Täheelementidega mustrid (soovitused J. Mäemati kirjaõpikust: [Jüri Mäemat_ "Ornamentaalseid harjutusi kirjatähtedega."pdf](#)).

- Kalligrammide joonistamine (fantaasiakiri).

Metoodilised soovitused:

- Disainiküsimuste lahendamiseks paku õpilastele välja jõukohased ja neid puudutavad probleemid. Kui õpilaste võimekus lubab leidke probleemid ühiselt.
- Kui võimalus tee õpilastega läbi probleemi lahendamiseks kõik [disainmõtlemise protsessi etapid](#) (probleemi määratlemine, vajaduste võrdlemine, mõtlemine, ehitamine, katsetamine).
- Uurige koos reklaame! Kasuta Eesti Reklaamiagentuuride liidu "[Kuldmuna](#)" konkursi arhiivi.
- Uurige kaubamärkide/ logode tähendusi ja saamislugusid. Huvitavat materjali leiad [Turundajate Liidu kodulehelt](#).

Õppevara:

"Disainispikker", M. Rehepapp ([raamatu tutvustus](#))
 Disainiaasta aastaraamat 2006, ([Disainiaasta_raamat.pdf](#))
 "Kaunis kiri". kirjaõpik 7.-9. klassile, J. Mäemat

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

- tunneb ja oskab kasutada õpitud kunstialaseid mõisteid (skulptuur, maal, graafika jms);
- mõistab originaali, reproduktsiooni ja võltsingu olemust, vajadusel abiga;
- väärtustab kunsti enda isikupära ja emotsioonide väljendusvahendina.

Õppesisu

- vesteldakse lihtsamatel kunstiga seotud teemadel, vestlustes ja praktiliste tööde teostamisel kasutatakse õpitud mõisteid;
- tutvutakse Eesti kunsti tähtteostega;
- kaasaegne kunst ja installatsioon;
- huvitavad funktsionaalsed ja dekoratiivsed objektid, märgid ja kirjad linnaruumis (sh graffiti);

- filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeel.

Mõisted: kunstiliikidega seotud sõnavara: žanr, portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjöörivaade

Praktilised tööd:

- Kunstiliikide [tutvustamine liikide kaupa](#), tööde liigitamine sobiva kategooria alla, reprobe maalimine.
- Kunstiteoste vaatlemine fotodelt, videost, internetist, näitusel, muuseumitund, virtuaaltuur, näituse külastus, linnaruumis olevate kunstiteoste uurimine ([Tallinna linnaruumi kunstikaart](#), [Tartu tänavakunsti kaart](#)).
- Teoste kirjeldamine õpilaste poolt (kirjeldamine, tõlgendamine, hinnang) sobiva sõnavara arendus. [Visuaalne kirjaoskus](#).
- Võimalusel õpilaste poolt narratiivide loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (koomiks, animatsioon, [Animatsiooniprojekti stsenaarium.pdf](#)).
- Arutelud tunnis valminud tööde üle - iga laps räägib enda tööst, klassikaaslase töödest, õpilastega koos näituste ülespanek.

Metoodilised soovitused:

- Õppeaasta jooksul ei pea jõudma kõikide kunstiliikidega tegeleda, tee valikuid.
- Võimalusel kasuta muuseumide e-tunde, uuri, kas võimaldatakse virtuaaltunde ([Tallinna Kunstihoone](#), [Eesti Kunstimuuseum](#), [Eesti Rahva Muuseum](#), [Ajaloomuuseum](#) jne).
- Kasuta animatsiooni, õpilased on motiveeritud digivahendeid kasutama ja neile meeldib liikuva pildi loomine ([StopMotionStudio kasutamine](#)).

Õppevara:

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig
 Kunst IV-VI klassile" H: Gabral
 "Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp
 Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)
 Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>
 Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>
 Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduksioonid www.googleartproject.com

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

- loob eri vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid;
- teeb kollaaži;
- oskab kasutada oma loominguks tegevuseks digivahendeid;
- kasutab töövahendeid ja -materjale tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt.

Õppesisu:

- segatehnikad: erinevate tehnikate ja materjalide paindlik kasutamine. looduslikest ja tehismaterjalidest;
- maalimine kattevärvide ja akvarellidega, pinnaefektide loomine;
- joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsitega, tööd kriidi- ja õlipastellidega;
- erinevate digikeskkondade kasutamine, animatsioon.

Mõisted: opkunst, popkunst, tegevusmaal, installatsioon, reproduksioon, kalligraafia, kalligramm, abstraktne maal, vitraaž, mosaiik, grafiti

Praktilised tööd:

- Kujutava kunsti tööd:

- l. maal - akvarellmaal, kattevärvidega maal, kollaaž sh 2D ja 3D tööde kombineerimine, tegevusmaal, Pollocki meetod, opkunst, popkunst, grafiti;
- m. graafika (illustratsioon, kirjakunst, kalligramm, tarbegraafika, plakat, koomiks);
- n. skulptuur (plastika ja reljeef, installatsioon).
- Tarbekunsti valdkonna tööd, sõltuvalt õpetaja oskustest ja kooli võimalustest:
 - o. klaasikunst, vitraaž;
 - p. tekstiilikunst;
 - q. keraamika, mosaiik; viltimine;
 - r. kirjakunst (kalligraafia);
 - s. tootedisain.
- Muu visuaalkunst:
 - t. filmikunst sh animatsioon;
 - u. fotokunst sh fototöötlus;
 - v. muu digitaalne loometöö.

Metoodilised soovitused:

- Tee valik, millistele kunstižanritele, tehnikatele või kunstnikele õppeaasta jooksul keskendud, kõike ühe aastaga ei jõua. Võid raamiks võtta A. Purre jt. "Kunstiõpik 7.-9 klassile" 1. ja 2. osa teemad.
- Tundide ettevalmistamiseks leiab inspireerivat materjali nii kunsti- kui meisterdamisraamatutest, samuti internetist - teiste loodud juhised katseta enne kasutamist läbi ja veendu nende sobivuses.
- Too tundidesse avastamist ja põnevat uurimist ning anna õpilastele valikuvõimalusi, jätta ruumi teistest erineda.
- Too näituselt saadud ideed klassiruumi - katsetage ja looge koos õpilastega.
- Loo õpilastega koos näituse kooliruumides ja tee näituseavamisest sündmus.
- Varieeri pikemamahulisi ja lühemaid, individuaal ja grupitöid.

Õppevara:

"Kunstiõpik 7.-9. klassile", 1. osa, A.Purre

"Kunstiõpik 7.-9. klassile", 2. osa, K. Laanemäe, J. Levtšenkova, A.Lüsi, A.Purre

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

"Laste kunstiraamat" F. Watt

"Loov kunst", T. Bunkers, K. Durkin, M. Grimshaw

"Käsitöö" K. Sorrell

Joonistusprogrammid: <https://koolielu.ee/tools/?tag=joonistamine>

TLÜ Haapsalu Kolledzi "Praktiline haridustehnoloogia" [õppematerjalid](#)

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- planeerib juhendamisel etteantud tööülesande protsessi ja teeb kavandi järgi valmis töö kas individuaalselt või grupitööna, võimaluse korral projektõppe raames;
- töötab lihtsama videojuhendi järgi ja pildistab oma tööetappe ja/või valmis tööd;
- kasutab materjale keskkonnasõbralikult vajadusel abiga.

Õppesisu:

- õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima, valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid;
- tehakse nii individuaal kui grupitööd;
- pööratakse enam tähelepanu tööde vormistamisele;
- kavandatakse mahukamaid ja pikemaid (mitmetunniseid) projekte;
- töökoha otstarbekas organiseerimine ja selle korrashoid;

- loodust säästva tarbimise põhimõtted ja nende rakendamine oma loovtööde teostamisel.

Mõisted: kavand, projekt, viimistlus, keskkonnasõbralik, taaskasutus, korduvkasutus

Praktilised tööd:

- Tööoskuste ja tehnikate õppimine.
- Materjalide tundmaõppimine.
- Tööde vormistamine sh korrektse etiketi lisamine töödele.
- Tööruumi korrashoidu tagavate reeglite tutvustamine ja nendest kinnipidamine.
- Ringmajanduse teemade (materjali säästlik kasutamine ja taaskasutamine) rakendamine.

Metoodilised soovitused:

- Pööra tähelepanu säästlikkusele, õpeta, kuidas üht või teist materjali kasutada, kuidas korduvkasutada ja taaskasutada.
- Õpeta tehnikaid ja tööriistade õigeid kasutusvõtteid.
- Jaota tööprotsess etappideks ja õpeta etappide lõpus kontrollima, kas kõik, mis peab olema tehtud on tehtud.
- Suuna tähelepanu tööde korrektsele vormistamisele. Võib kaaluda oma koolis kunstitööde vormistamise reeglite väljatöötamist ja ühist reeglite kasutamist.
- Töid hinnates, too välja kriteeriumid, mida hindad, kaasa hindamisse õpilasi.
- Uuri [üldpädevuste lõimingu peatükist](#) soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstiõpetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks.

Õppevara:

Ringmajandus <https://ringmajandus.envir.ee/et/ringmajandus>

Kiirtee iseseisva õppeni Hariduse tehnoloogiakompass, Harno

Põhikooli riikliku õppekava [kunstiõpetuse metoodilised soovitused](#)

2.3.7 Kunstiõpetuse 7. klassi ainekava

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) leiab vaatluse ja võrdlemise teel inimese ameti olulisi tunnuseid (keskkond, riietus, töövahendid) ning väljendab neid temaatilistes töödes;
- 2) segab ja kasutab maalimisel värvide eri toone;
- 3) loob eri vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid;
- 4) teeb kollaaži;
- 5) tunneb ja liigitab vaadeldud kunstitöid (skulptuur, maal, arhitektuur, graafika);
- 6) mõistab originaali, reproduktsiooni ja võltsingu olemust;
- 7) märkab kujunduselemente keskkonnas.

Teema: Kujutamis- ja vormiõpetus

Õpitulemused:

- inimeste, esemete ja looduse kujutamisel oskab olulisi detaile esile tõsta, oskuste piires arvestab proportsioonidega kujutamisel;
- oskab inimesi kujutada erinevates ametites sobiva tausta ja ametile omaste detailidega;

Õppesisu:

- inimese kujutamine - proportsioonide ja kujutatava iseloomulike tunnuste esiletoomine;
- inimese erinevates rollides kujutamine (ametid, tööasendid jne);

<ul style="list-style-type: none"> • figuuride joonistamisel oskab märgata selle liikumisjooni ja kasutama neid; • oskuste piires kujutab ruumilisi vorme tasapinnal; • oskab erinevate joonte ja mustritega luua eriilmelisi pindu. 	<ul style="list-style-type: none"> • ruumilisuse kujutamine (risttahukas, püramiid, silinder, kera); • op-kunsti teemade käsitlemine; • valguse ja varjuga arvestamine joonistamisel; • ümbritseva keskkonna kujutamine (siseruumid, väliskeskkond, linnaruum, loodus).
<p>Mõisted: figuur, proportsioon, detail, isikupära, liikumisjoon, tasapind, ruumilisus, vari, opkunst, illusioon</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mõõtmistehnikate õppimine: mõõteriistad, abivahendid, mõõdu võtmine, mõõtude võrdlemine, keskpunkt. • Inimese kujutamine: erinevad poosid, erinevas eas, erinevates keskkondades. • Lindude, loomade, taimede kujutamine neile iseloomulikus keskkonnas ja iseloomulike värvide vm detailidega. • Erinevate keskkondade kujutamine: looduslik, tehiskeskkond, linnaruum, puhkeala, töökeskkond, veekeskkond, õhuruum jne. • Ruumi kujutamine, kolmemõõtmelisus: pikkus, laius, kõrgus. • Opkunsti teemalised praktilised tööd. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planeeri aega erinevate asjade, objektide, nähtuste uurimisele, vajadusel ehita tund üles uurimisülesandele. Lähtu reeglist: "joonistame seda, mida näeme, näeme seda, mida teame!". • Inimese joonistamisel keskendu esmalt erinevate kehaosade kujutamisele, siis liigu terviku kujutamiseni. • Kõige lihtsam ja õpilasi motiveerivam on lasta neil iseennast või klassikaaslast kujutada. • Näo joonistamisel on abiks foto, hea kui seda saab uurida digitaalselt - suurendada detaile. • Näoilmete kujutamine on hästi seotav emotsioonide ja karakteriga. 	

- Terve keha kujutamisele võiks eelneeda keha voolimine: tehke katseid liiga suur pea, lühikesed jalad, liiga pikad käed jne
- Liikuva keha kujutamiseks on hea teha harjutusi mõne animatsiooniprogrammiga (näiteks [Pivot animator](#)).
- Figuuride visandamiseks õpeta õpilasi märkama liikumisjooni: selgroo, käte- ja jalgade, õlgade ja vaagnajoon. Kasuta "Stikmani".
- Ruumi kujutamisel on hea alustada klassiruumi või oma toa ja ruumis olevate asjade mõõtmisest ja külgvaadete joonistamisest.
- Võid kasutada tunnis erinevaid digitaalseid ruumiplaneerijaid ([Roomstyler 3D Home Planner](#), [IKEA köögiplaneerija](#) jne).
- Opkunsti teema käsitlemiseks on internetis palju inspireerivaid töökavasid. ([Opkunst](#), [opkunst e-koolikotis](#), [Menlo Park Art](#), [Pinterest keskkonna otsing](#)).

Õppevara:

"Joonistan inimest", I. Raudsepp

"Joonistamise lühikursus", [E. Maddalena](#)

"Rotermanni Kvartali linnaruumiõppe töövihik" K. Kriit ([tutvustus](#))

"Ole arhitekt!" K. Koov ([tutvustus](#))

Teema: Värvusõpetus

Õpitulemused:

- oskab kasutada värviringi oma loovtöö värviskeemi kokkupanekuks: vastandvärvid, lähisvärvid ja värvide harmoonia, toon-toonis värvimine;
- oskuste piires varjutab, et anda oma loovtööle sügavust;

Õppesisu:

- värviring: vastandvärvid, lähisvärvid ja värvide harmoonia;
- toon-toonis värvimine;
- värvitaju arendamine (varjutamine);

<ul style="list-style-type: none"> • oskab värvidega rõhutada olulist; • oskab värvide ja varjutusega luua eriilmelisi pindu. 	<ul style="list-style-type: none"> • värvidega olulise info rõhutamine.
<p>Mõisted: värviskeem, värviratas, harmoonia, vastandumine, vastandvärvid, lähisvärvid, pildi sügavus, vari</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Värvipaleti joonistamine kolme põhivärvi abil eeskujuks värviring. • Värvuste nimetused nt magentapunane, maasikapunane, korallpunane jne). • Vastandvärvipaaridega pildi värvimine ja värvitasakaalu saavutamine. • Värvüleminekute (ühelt värvilt teisele) kasutamine värvimisel. • Monokroomne pilt. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isiklike värviskeemide uurimine. Näiteks: juuste värv, nahatoon, silmavärv, huulte värv või minu riidekapi/kodu värvid jne. (näidis: MINU VÄRVID (1).pdf). • Värv järgi esemete sorteerimine. • Looduslike värviskeemide ladumine, värvimine, loodusfotodelt värvuste määramine (näide). • Monokroomsed pildid ehk kogu pildi ühe värvi erinevate toonide ja üleminekutega värvimine (näide). 	
<p>Õppevara:</p>	

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpiobjekt Värv kui sümbol
"Värvide salaelu", K. St Claire
"Värvide nägemine ja värvimaailm", S.Paluveer Sisuloome ekoolikoti materjal

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- oskuste piires püüab pildile anda sügavust;
- oskab kasutada joonlauda ja sirklit ning püüab mõõtmisel olla täpne.

Õppesisu:

- horisontaaljoon taeva ja maa rõhutamiseks;
- ühe koondumispunktiga perspektiiv;
- tööd joonlauda ja sirkliga, geomeetrised elemendid, täpsus.

Mõisted: horisontaalne, vertikaalne, koondumispunkt, mõõtmine, sirkel, ringjoon, diameeter, küljepikkus

Praktilised tööd:

- Paigutuste läbimängimised detailidega paberil või muul taustal, fotod erinevatest asenditest.
- Kuubi joonistamine frontaalperspektiivist (näide).
- Malelaua joonistamine (näide: malelaua joonistamine.pdf).
- Erinevate teoste kirjeldamine kompositsiooni elementide kaudu (esiplaanil on, selle taga on....., paremal asub...., puu katab osaliselt maja jne).

Metoodilised soovitused:

- Korda üle õpilastega geomeetrised kujundid.
- Internetis on palju frontaalperspektiivi joonistamise juhiseid, enne kasutamist veendu juhise sobilikkuses.

- Võta aega koos õpilastega maalide uurimiseks ja õpeta märkama, kuidas kunstnik on pildiruumis detailid paigutanud ja kuidas vaataja pilku suunab.

Õppevara:

"Geomeetrilised kujundid" OpiQ keskkonnas "Joonistamise lühikursus", E. Maddalena

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

Õpitulemuse:

- oskab värvide, joonte ja mustritega luua eriilmelisi pindu;
- teab, mida tähendab disain ja disainimine;
- on harjutanud lihtsamaid kujundamisvõtteid mõne tarbeeseme kujundamisel;
- märkab kujunduselemente keskkonnas.

Õppesisu:

- proovib lihtsamaid kujunduspõhimõtteid erinevate graafilise disainiga seotud tööde (logod, pakendid, nimed jms) loomisel;
- tarbekunst - mudelite loomisel lähtub otstarbest, materjalist, tehnoloogiast ja iluomistest;
- teksti kasutamine loovtöös, teksti illustreerimine ka digitaalseid vahendeid kasutades;
- ilukiri (sh kirjaoptika);
- infograafika.

Mõisted: probleem, lahendus, märk, sõnum, logo, reklaam, disain, otstarve, element, (kalligramm), ilukiri

Praktilised tööd:

- Arutelud ja näited disaini erinevate valdkondade kohta: tootedisain, moedisain, veebidisain, graafiline disain jne) ([ATolts tegevusleht IIaste A3.pdf](#)).
- Kujundusgraafika tööd raamat, ajaleht, plakat, reklaamid, pakend, kaubamärk logo ([Reklaam ja logo õpetajajuhend ja töölehed.pdf](#))
- Pakendite voltimine ja tähtpäevale vastav kaunistamine.
- Täheelementidega mustrid (soovitused J. Mäemati kirjaõpikust: [Jüri Mäemat "Ornamentaalseid harjutusi kirjatähtedega."pdf](#)).
- Kalligrammide joonistamine (fantaasiakiri).
- Infograafika ehk graafikute ja diagrammide koostamine ja ilmekas kujundamiseks.

Metoodilised soovitused:

- Arutelud ja näited disaini erinevate valdkondade kohta: tootedisain, moedisain, veebidisain, graafiline disain jne) ([A. Tolts Tegevusleht II aste A3.pdf](#)).
- Kujundusgraafika tööd raamat, ajaleht, plakat, reklaamid, pakend, kaubamärk logo ([Reklaam ja logo õpetajajuhend ja töölehed.pdf](#)).
- Pakendite voltimine ja tähtpäevale vastav kaunistamine.
- Täheelementidega mustrid (soovitused J. Mäemati kirjaõpikust: [Jüri Mäemat "Ornamentaalseid harjutusi kirjatähtedega."pdf](#))
- Kalligrammide joonistamine (fantaasiakiri).
- Infograafika tööde jaoks on inspireeriv kasutada raamatut "Näita ja räägi. Graafikud ja diagrammid. Infograafika lastele".

Õppevara:

"Disainispikker", M. Rehepapp ([raamatu tutvustus](#))

Disainiaasta aastaraamat 2006, ([Disainiaasta raamat.pdf](#))

"Kaunis kiri". kirjaõpik 7.-9. klassile, J. Mäemat

"Ettevõtlikus kunstis ja selle tegemisel", Tallinna Ülikool, [Edu ja Tegu programmi materjal](#)

"Näita ja räägi. Graafikud ja diagrammid. Infograafika lastele" S. J. Murphy ([raamatututvustus](#))

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

- tunneb ja liigitab vaadeldud kunstitöid (skulptuur, maal, arhitektuur, graafika);
- mõistab originaali, reproduktsiooni ja võltsingu olemust.

Õppesisu:

- tutvutakse Eesti kunsti tähtteostega;
- opkunst ja popkunst ja installatsioon;
- huvitavad funktsionaalsed ja dekoratiivsed objektid, märgid ja kirjad linnaruumis (sh graffiti);
- vestlused lihtsamatel kunstiga seotud teemadel seal hulgas originaalteos ja võltsing.

Mõisted: kunstiliikidega seotud sõnavara: žanr, portree, natüürmort, vaade, linnavaade, maastikuvaade, interjäär, opkunst, popkunst

Praktilised tööd:

- Kunstiliikide [tutvustamine liikide kaupa](#), tööde liigitamine sobiva kategooria alla, reprobe maalimine.
- Kunstiteoste vaatlemine fotodelt, videost, internetist, näitusel, muuseumitund, virtuaaltuur, näituse külastus, linnaruumis olevate kunstiteoste uurimine ([Tallinna linnaruumi kunstikaart](#), [Tartu tänavakunsti kaart](#)).
- Teoste kirjeldamine õpilaste poolt (kirjeldamine, tõlgendamine, hinnang) sobiva sõnavara arendus. [Visuaalne kirjaoskus](#).

- Võimalusel õpilaste poolt narratiivide loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (koomiks, animatsioon, [Animatsiooniprojekti stsenaarium.pdf](#)).
- Arutelud tunnis valminud tööde üle - iga laps räägib enda tööst, klassikaaslase töödest, õpilastega koos näituste ülespanek. ([Kunstiteose ja tööprotsessi analüüsi toetavad küsimused.pdf](#)).

Metoodilised soovitused:

- Õpeta tehnikaid kunstiiliigi esindajate kaudu.
- Võimalusel kasuta muuseumide e-tunde, uuri, kas võimaldatakse virtuaaltunde ([Tallinna Kunstihoone](#), [Eesti Kunstimuuseum](#), [Eesti Rahva Muuseum](#), [Ajaloomuuseum](#) jne).
- Kasuta animatsiooni, õpilased on motiveeritud digivahendeid kasutama ja neile meeldib liikuva pildi loomine ([StopMotionStudio kasutamine](#)).
- Lase õpilastel esitleda kunstiteoseid või kunstnikke.

Õppevara:

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

"Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

Õppesisu:

- loob eri vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid; teeb kollaaži.

- segatehnikad: erinevate tehnikate ja materjalide paindlik kasutamine. looduslikest ja tehismaterjalidest;
- maalimine kattevärvide ja akvarellidega, pinnaefektide loomine;
- joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsitega, tööd kriidi- ja õlipastellidega;
- erinevate digikeskkondade kasutamine, animatsioon;
- filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeel.

Mõisted: opkunst, popkunst, tegevusmaal, installatsioon, reproduktsioon, kalligraafia, kalligramm, abstraktne maal, vitraaž, mosaiik, grafiti

Praktilised tööd:

- Kujutava kunsti tööd:
 - w. maal - akvarellmaal, kattevärvidega maal, kollaaž sh 2D ja 3D tööde kombineerimine, tegevusmaal, Pollocki meetod, opkunst, popkunst, grafiti;
 - x. graafika (illustratsioon, kirjakunst, kalligramm, tarbograafika, plakat, koomiks);
 - y. skulptuur (plastika ja reljeef, installatsioon).
- Tarbekunsti valdkonna tööd, sõltuvalt õpetaja oskustest ja kooli võimalustest:
 - z. klaasikunst, vitraaž;
 - aa. tekstiilikunst;
 - bb. keraamika, mosaiik, viltimine;
 - cc. kirjakunst (kalligraafia);
 - dd. tootedisain.

- Muu visuaalkunst:
 - ee. filmikunst sh animatsioon;
 - ff. fotokunst sh fototöötlus;
 - gg. muu digitaalne loometöö.

Metoodilised soovitused:

- Tee valik, millistele kunstižanritele, tehnikatele või kunstnikele õppeaasta jooksul keskendud, kõike ühe aastaga ei jõua. Võid raamiks võtta A. Purre jt. "Kunstiõpik 7.-9 klassile" 1. ja 2. osa teemad.
- 6.-9.. klassi õpilasi inspireerib sageli jaapani anime - tasub proovida (nt enda kujutamine, kasutada võid ka liitreaalsuse võimalusi).
- Tundide ettevalmistamiseks leiab inspireerivat materjali nii kunsti- kui meisterdamisraamatutest, samuti internetist - teiste loodud juhised katseta enne kasutamist läbi ja veendu nende sobivuses.
- Too tundidesse avastamist ja põnevat uurimist ning anna õpilastele valikuvõimalusi, jätta ruumi teistest erineda.
- Too näituselt saadud ideed klassiruumi - katsetage ja looge koos õpilastega.
- Loo õpilastega koos näitusi kooliruumides ja tee näituseavamisest sündmus.
- Varieeri pikemamahulisi ja lühemaid, individuaal ja grupitöid.

Õppevara:

"Kunstiõpik 7.-9. klassile", 1. osa, A.Purre

"Kunstiõpik 7.-9. klassile", 2. osa, K. Laanemäe, J. Levtšenkova, A.Lüsi, A.Purre

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

"Kunsti töötuba lastele" S. Caughey

"Laste kunstiraamat" F. Watt

"Loov kunst", T. Bunkers, K. Durkin, M. Grimshaw
"Käsitöö" K. Sorrell
Joonistusprogrammid: <https://koolielu.ee/tools/?tag=joonistamine>
TLU Haapsalu Kolledži "Praktiline haridustehnoloogia" õppematerjalid

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- planeerib juhendamisel etteantud tööülesande protsessi ja teeb kavandi järgi valmis töö kas individuaalselt või grupidööna, võimaluse korral projektõppe raames;
- töötab lihtsama videojuhendi järgi ja pildistab oma tööetappe ja/või valmis tööd;
- kasutab materjale keskkonnasõbralikult vajadusel abiga.

Õppesisu:

- õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima, valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid;
- tehakse nii individuaal kui grupidööid;
- pööratakse enam tähelepanu tööde vormistamisele;
- kavandatakse mahukamaid ja pikemaid (mitmetunniseid) projekte;
- töökoha otstarbekas organiseerimine ja selle korrashoid;
- loodust säästva tarbimise põhimõtted ja nende rakendamine oma loovtööde teostamisel;
- jõudumööda lähenetakse autoriõigusest lähtuvatele teemadele.

Mõisted: kavand, eskiis, projekt, viimistlus, keskkonnasõbralik, taaskasutus, korduvkasutus

Praktilised tööd:

- Tööoskuste ja tehnikate õppimine.

- Materjalide tundmaõppimine.
- Tööde vormistamine sh korrektse etiketi lisamine töödele.
- Oma tööprotsessi refleksioon. ([Kunsteose ja tööprotsessi analüüsi toetavad küsimused.pdf](#)).
- Tööruumi korrashoidu tagavate reeglite tutvustamine ja nendest kinnipidamine.
- Ringmajanduse teemade (materjali säästlik kasutamine ja taaskasutamine) rakendamine.
- Ettevõtlikkuspädevuse rakendamine kunstitundides.

Metoodilised soovitused:

- Pööra tähelepanu säästlikkusele, õpeta, kuidas üht või teist materjali kasutada, kuidas korduvkasutada ja taaskasutada.
- Õpeta tehnikaid ja tööriistade õigeid kasutusvõtteid.
- Jaota tööprotsess etappideks ja õpeta etappide lõpus kontrollima, kas kõik, mis peab olema tehtud on tehtud.
- Suuna tähelepanu tööde korrektsele vormistamisele. Võib kaaluda oma koolis kunstitööde vormistamise reeglite väljatöötamist ja ühist reeglite kasutamist.
- Töid hinnates, too välja kriteeriumid, mida hindad, kaasa hindamisse õpilasi.
- Pane välja klassi kasutamise ja töös osalemise reeglid, sõnasta need positiivse sõnumina.
- Uuri [üldpädevuste lõimingu peatükist](#) soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstiopetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks.

Õppevara:

Ringmajandus <https://ringmajandus.envir.ee/et/ringmajandus>

"Meisterdame mängu. Ägedad projektid taaskasutatavatest materjalidest", A. Hsu

[Kiirtee iseseisva õppeni](#) Hariduse tehnoloogiakompass, Harno

Põhikooli riikliku õppekava [kunstiõpetuse metoodilised soovitused](#)

"Ettevõtlikus kunstis ja selle tegemisel", Tallinna Ülikool, Edu ja Tegu programmi materjal
Eesti Autorite Ühing ja intellektuaalomand.ee
"Teadlik õpetaja", B. Oakley, B. Rogowsky, T. J. Sejnowsk

2.3.8 Kunstiõpetuse 8.klassi ainekava

8. klassi lõpuks õpilane:

- 1) leiab vaatluse ja võrdlemise teel inimese vanust ja näoilmeid kõige enam iseloomustavaid tunnuseid ning väljendab neid temaatilistes töödes;
- 2) eristab õpetaja suunamisel pildi koloriiti, oskab seda kirjeldada;
- 3) kujundab ornamenti (sh rahvuslikku), nimetab selle traditsioonilisi ja nüüdisaegseid kasutusvõimalusi;
- 4) eristab etenduses esinevaid eri kunstiliike (visuaalne kunst, muusika, liikumine);
- 5) eristab kultuurinähtusi ja kunstiliike (sh karikatuur, šarž, grafiti).

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus

Õpitulemused:

- oskab märgata inimese karakteristikuid ja võtab seda arvesse inimese kujutamisel.

Õppesisu:

- inimese kujutamine eri vanuses, meeleolus, asendis, tegevuses ja keskkonnas;
- taimede ja loomade kujutamine, plastika;
- geomeetrilised kujundid;
- pinna struktuurid;
- skulptuur (savi, kips, plastiliin, vaha, pabersavi jne);
- opkunst, pop-kunst.

Mõisted: mõõtmine, figuur, proportsioon, detail, isikupära, liikumisjoon, tasapind, ruumilisus, vari, näoilme põhikarakteristikud, näolihased, miimika, tekstuur, geomeetria, opkunst, illusioon

Praktilised tööd:

- Mõõtmistehnikate kordamine: mõõteriistad, abivahendid, mõõdu võtmine, mõõtude võrdlemine, keskpunkt.
- Inimese kujutamine: erinevad poosid, erinevas eas, erinevates keskkondades.
- Erinevate näoilmetega inimeste kujutamine.
- Opkunsti teema praktilised tööd.
- Popkunsti valdkonna tööd.
- Skulptuuri loomine.

Metoodilised soovitusel.

- Planeeri aega erinevate asjade, objektide, nähtuste uurimisele, vajadusel ehita tund üles uurimisülesandele. Lähtu reeglist: "joonistame seda, mida näeme, näeme seda, mida teame!".
- Inimese joonistamisel keskendu esmalt erinevate kehaosade kujutamisele, siis liigu terviku kujutamiseni.
- Kõige lihtsam ja õpilasi motiveerivam on lasta neil iseennast või klassikaaslast kujutada.
- Näo joonistamisel on abiks foto, hea kui seda saab uurida digitaalselt - suurendada detaile.
- Näoilmete kujutamine on hästi seotav emotsioonide ja karakteriga. [Portree joonistamise tööleht.pdf](#)
- Terve keha kujutamisele võiks eelneada keha voolimine: tehke katseid liiga suur pea, lühikesed jalad, liiga pikad käed jne.
- Liikuva keha kujutamiseks on hea teha harjutusi mõne animatsiooniprogrammiga (näiteks [Pivot animator](#)).
- Figuuride visandamiseks õpeta õpilasi märkama liikumisjooni: selgroo, käte- ja jalgade, õlgade ja vaagnajoon. Kasuta "Stikmani".
- Op- ja popkunsti teemade käsitlemiseks leiab internetist inspireerivat materjali ([Opkunst](#), [opkunst e-koolikotis](#), [Menlo Park Art](#), [Pinterest keskkonna otsing](#)).

- Skulptuur või teha traditsioonilistest materjalidest (savi, kips, plastiliin, vaha, pabersavi jne), aga ka taaskasutatavatest materjalidest, saepurust jne.

Õppevara:

"Joonistan inimest", I. Raudsepp

"Joonistamise lühikursus", [E. Maddalena](#)

"Inimese joonistamise kunst" Walter Foster Publishing

"Loomade joonistamise kunst" Walter Foster Publishing

"Kunstiõpik" 2. osa , A. Purre, K. Laanemäe, J. Levtšenkova, A.Lüsi

Teema: Värvusõpetus

Õpitulemused:

- oskab oma loovtööks kokku panna sobiva värviskeemi.

Õppesisu:

- värviring, värvide nägemine, valgus;
- värvide ajalugu: keele, värvi ja kultuuri suhted;
- isikupärane koloriit (isiklik värvipalett);
- kunstiteose kirjeldamine;
- varjutamine.

Mõisted: koloriit, värviring, värviskeem, värvide tuhmistamine, monokroomsus, harmoonia, läige, täisvari, poolvari

Praktilised tööd:

- Värvuste nimetused ja saamislood (ajalugu).
- Isikupärase värviskeemi kokkupanemine.
- Kunstiteose koloriidi kirjeldamine.

- Vastand- ja harmooniliste värvidega harjutused, loovtööde taustade värvimine.
- Lihtsate geomeetriliste kehade kujutamine varju abil (kera, kuup). [Näide](#)

Metoodilised soovitused.

- Palu õpilastel uurida vanemate ja vanavanemate käest erinevaid rahvapäraste värvide nimetusi koos värvi näidisega.
- isiklike värviskeemide uurimine. Näiteks: juuste värv, nahatoon, silmavärv, huulte värv või minu riidekapi/kodu värvid jne. (näidis: [MINU VÄRVID \(1\).pdf](#))
- Varjutamise puhu tee klassis läbi katse valgusallika ja kehaga. [ÕPI VARJUTAMA!.pdf](#), [Varjutamine_tööleht.pdf](#)

Õppevara:

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpiobjekt [Värv kui sümbol](#)

"Värvide salaelu", K. St Claire

"Värvide nägemine ja värvimaailm", S.Paluveer [Sisuloome e koolikoti materjal](#)

"Värviõpetus" M. Tammert

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- kasutab võimete piires kompositsiooni- ja proportsioonireegleid oma loovtöö tegemisel.

Õppesisu:

- kuldlõige ehk kolmandiku reegel;
- esemete 3D kujutamine;
- horisondijoon ja koondumispunkt;
- linnu- ja konnaperspektiiv.

Mõisted: kuldlõige, horisontaal, vertikaal, koondumispunkt, linnu- ja konnaperspektiiv.

Praktilised tööd:

- Erinevate kompositsiooniskeemide joonistamine (lihtsad kujundid; kuup, kera jne).
- Kunstiteoste uurimine kompositsiooni vaatenurgast.
- Kuldlõike ruudustiku kasutamine maastiku joonistamisel.

Metoodilised soovitused:

- Linnu- ja konnaperspektiivi õppimist on hea teha pildistamise abil.
- Kuldlõike õpetamiseks on palju videomaterjali "Youtube" ja muudes keskkondades nt "Pinterest".
- Maastikumaalide puhul võib lõimida värviõpetuse teemasid nt monokroomsus.
- Ruumi kujutamise aluseks võib kasutada fotot oma toast vesipildina joonistuspaberile trükkides. Samuti on põnev kasutada modelleerimisprogrammi [MagicaVoxel](#) Ephtracy, [näited](#)

Õppevara:

"Kunstiõpik" 7.-9. kl 1. osa, Anu Purre

"Kompositsiooniõpetus", Eve Kärner

"Geomeetrilised kujundid" [OpiQ keskkonnas](#)

"Joonistamise lühikursus", [E. Maddalena](#)

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kujundab digivahendeid kasutades esitluse enda huvist lähtuvast või õpetaja ette antud teemal; • kujundab ornamenti (sh rahvuslikku), nimetab selle traditsioonilisi ja nüüdisaegseid kasutusvõimalusi. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teksti kujundamine (kalligraafia kaartidel, kirjaoptika), initsiaal; • rahvuslik ornament, sümbolid ja tähendused, lilltikand kunstis; • ilukiri, kalligramm, kirjaoptika; • infograafia; • logo ja kaubamärk.
<p>Mõisted: kalligraafia, kirjaoptika, initsiaal, ornament, sümbol</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esitluse loomine. • Initsiaali loomine. • Laisule või kalligraafia markeriga ornamentide loomine. • Peremärk, ruunimärgid. • Rahvariiete tikandite ainetel ornamendi loomine. Lilltikandi kasutamine kunstis. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esitluse loomine kunstiga seotud teemal. • Kujundusgraafika tööd raamat, ajaleht, plakat, reklaamid, pakend, kaubamärk logo (Reklaam ja logo õpetajajuhend ja töölehed.pdf). • Esialgu on ohutum kasutada kalligraafiamarkerit. • Tarbeesemete loomisel võib rääkida värvi, vormi ja materjali funktsionaalsusest, otstarbest ja kasutusmugavusest. 	

Õppevara:

"Joonistamise lühikursus", E. Maddalena

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

"Vaata ja näita. Graafikud ja diargammid", S..J. Murphy

"Lilltikand" L. Kivilo

"Disainispikker", M. Rehepapp [raatatutuvustus](#)

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

- eristab kunstiliike (nt. visuaalne kunst, muusika, liikumine) ja kultuurinähtusi (sh karikatuur, grafiti);
- on külastanud muuseumi ja galeriisid;
- teab mõnda Eesti kunstnikku ja tunneb ära tema teoseid.

Õppesisu:

- Eesti kunst ja maailma kunst;
- kunstistiilid ja -voolud, kunstiliikide omavaheline lõiming (etenduskunst, film), performance;
- kultuuride erinevuste tajumine ja väärtustamine;
- kultuuriväärtuste hoidmine.

Mõisted: kunstižanr, portree, natüürmort, vaade, linnavaade, maastikuvaade, interjäär ; visuaalkunsti liigid: kujutav kunst, tarbekunst, keraamika, maalikunst, graafika, fotograafia, skulptuur; kirjandus, etenduskunstid, arhitektuur, filmikunst, performance, koomiks, kultuuriväärtus

Praktilised tööd:

- Kunstiliikide [tutvustamine liikide kaupa](#), tööde liigitamine sobiva kategooria alla, reprobe maalimine.

- Kunstiteoste vaatlemine fotodelt, videost, internetist, näitusel, muuseumitund, virtuaaltuur, näituse külastus, linnaruumis olevate kunstiteoste uurimine ([Tallinna linnaruumi kunstikaart](#), [Tartu tänavakunsti kaart](#)).
- Teoste kirjeldamine õpilaste poolt (kirjeldamine, tõlgendamine, hinnang) sobiva sõnavara arendus. [Visuaalne kirjaoskus](#)
- Arutelud tunnis valminud tööde üle - iga laps räägib enda tööst, klassikaaslase töödest, õpilastega koos näituste ülespanek.

Metoodilised soovitused:

- Õppeaasta jooksul ei pea jõudma kõikide kunstiliikidega tegeleda, tee valikuid.
- Võimalusel kasuta muuseumide e-tunde, uuri, kas võimaldatakse virtuaaltunde ([Tallinna Kunstihoone](#), [Eesti Kunstimuuseum](#), [Eesti Rahva Muuseum](#), [Ajaloomuuseum](#) jne.
- Võimalusel õpilaste poolt narratiivide loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (koomiks, animatsioon, [Animatsiooniprojekti stsenaarium.pdf](#)).
- Performance'i ja happeningi mõiste selgitamisel võib abiks olla selle läbitegemine õpilastega neile arusaadaval teemal "[Tähelepanu. Valmis olla. Kunst!](#)"

Õppevara:

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

"Kunst IV-VI klassile" H: Gabral

"Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

"Tähelepanu. Valmis olla. Kunst!", A. Purre, K. Laanemäe, J. Levtschenkova, A.Lüsi

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

- kasutab õpitud tehnikaid, töömaterjale ja -vahendeid oma loovtöodes;
- oskab kasutada oskuste piires lihtsamaid digikeskkondi oma loovtööde teostamiseks.

Õppesisu:

- segatehnikad: erinevate tehnikate ja materjalide paindlik kasutamine;
- materjalide tundmine (nii looduslikud, kui tehismaterjalid,);
- maalimine kattevärvide ja akvarellidega, pinnaefektide loomine;
- joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsitega, tööd kriidi- ja õlipastellidega;
- skulptuur (savi, kips, plastiliin, vaha, pabersavi, soolataigen, vill jne);
- erinevate digikeskkondade kasutamine, animatsioon, film.

Mõisted: looduslikud materjalid, tehismaterjalid, kattevärvid, akvarellid, kriidipastell, õlipastell, pinnaeffekt, animatsioon, film

Praktilised tööd:

- Erinevate vahenditega maalimine:
- guašid;
- akrüül;
- õlivärvid;
- akvarellid
- kriidipastellid(kuivpastell);

- õlipastellid.

Erinevate vahenditega joonistamine:

- grafiitpliatsid;
- värvipliatsid;
- viltpliatsid;
- pastapliatsid;
- süsi või söepliats.

Lihtsa animatsiooni loomine.

Filmi tegelastele kostüümide loomine.

Tööd segatehnikates.

Skulptuur

Metoodilised soovitused:

- Tee valik, millistele kunstižanritele, tehnikatele või kunstnikele õppeaasta jooksul keskendud, kõike ühe aastaga ei jõua. Võid raamiks võtta A. Purre jt. "Kunstiõpik 7.-9 klassile" 1. ja 2. osa teemad.
- Tundide ettevalmistamiseks leiab inspireerivat materjali nii kunsti- kui meisterdamisraamatutest, samuti internetist - teiste loodud juhised katseta enne kasutamist läbi ja veendu nende sobivuses.
- Too tundidesse avastamist ja põnevat uurimist ning anna õpilastele valikuvõimalusi, jätta ruumi teistest erineda.
- Too näituselt saadud ideed klassiruumi - katsetage ja looge koos õpilastega.
- Loo õpilastega koos näitusi kooliruumides ja tee näituseavamisest sündmus.
- Varieeri pikemamahulisi ja lühemaid, individuaal ja grupitöid.

Õppevara:

"Kunstiõpik 7.-9. klassile", 1. osa, A.Purre
 "Kunstiõpik 7.-9. klassile", 2. osa, K. Laanemäe, J. Levtšenkova, A.Lüsi, A.Purre
 "Kunstilugu lastele" G. M. Roig
 Kunst IV-VI klassile" H: Gabral
 "Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile", I. Raudsepp
 "Kunsti töötuba lastele" S. Caughey
 "Laste kunstiraamat" F. Watt
 "Loov kunst", T. Bunkers, K. Durkin, M. Grimshaw
 "Käsitöö" K. Sorrell
 "Animaõpik" R. Heidmets ([raamatututvustus](#))
 Joonistusprogrammid: <https://koolielu.ee/tools/?tag=joonistamine>
 TLU Haapsalu Kolledzi "Praktiline haridustehnoloogia" [õppematerjalid](#)

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- suudab panustada ühistööde tegemisse;
- oskab suunavate küsimuste abil hinnata enda kunstipädevusi (suudab oskuste kohta reflekteerida enam kui "ma ei oska joonistada");
- väärtustab kunstiloomingut sh enda ja kaaslaste töid.

Õppesisu

- koostöö tegemine ühise tulemuse nimel, üksteisega arvestamine, kompromisside saavutamine, samas ka erilise esiletoomine;
- kunstitegevuste kaudu oma võimete tundmaõppimine ja arendamine.

Mõisted: individuaalne omapära, kunstiteose lugu, kunstivahend, koloriit, kompositsioon, valgus

Praktilised tööd:

- ühistööd;

- näituse loomine;
- näituse külastus;
- tööde üle arutamine;
- emotsioonide ja tunnete maandamine kunstitegevuste kaudu .

Metoodilised soovitud:

- Õppeaasta jooksul ei pea jõudma kõikide kunstiliikidega tegeleda, tee valikuid.
- Võimalusel kasuta muuseumide e-tunde, uuri, kas võimaldatakse virtuaaltunde ([Tallinna Kunstihoone](#), [Eesti Kunstimuuseum](#), [Eesti Rahva Muuseum](#), [Ajaloomuuseum](#) jne.
- Kunstiteraapilisi harjutusi leiab nii internetist kui raamatutest, näiteks "Kunstiteraapia - sissejuhatusest praktikani", H. Tartes-Papkina, V. Scotti.
- Emotsioonide ja tunnete maandamine kunstitegevuste kaudu - muusika maalimine või muusika saatel joonistamine või maalimine. (nt muusika joonistamine [programmiga LineRider](#), [näide](#), Jackson Polloki stiilis [online-joonistamine](#))
- Uuri [üldpädevuste lõimingu peatükist](#) soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstiõpetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks.

Õppevara:

Ringmajandus <https://ringmajandus.envir.ee/et/ringmajandus>

"Kunstiteraapia - sissejuhatusest praktikani", H. Tartes-Papkina, V. Scotti

"Ettevõtlikus kunstis ja selle tegemisel", Tallinna Ülikool, [Edu ja Tegu programmi materjal](#).

[Eesti Autorite Ühing](#) ja [intellektuaalomand.ee](#)

2.3.9 Kunstiõpetuse 9. klassi ainekava

Põhikooli lõpetaja:

- 1) kasutab õpitud tehnikaid, töömaterjale ja -vahendeid, kujutamise ja kujundamise viise;
- 2) kujutab inimest eri vanuses, meeleolus, asendis ja tegevuses;
- 3) märkab suuremaid kompositsiooni- ja proportsioonivigu;
- 4) kirjeldab kunstiteoseid õpitud oskuste piires ja põhjendab oma eelistusi;
- 5) väärtustab kunstiloomingut (oma ja kaaslaste tööd).

Teema: Kujutamise- ja vormiõpetus	
Õpitulemused: <ul style="list-style-type: none">• oskab märgata inimese karakteristikuid ja võtab seda arvesse inimese kujutamisel.	Õppesisu: <ul style="list-style-type: none">• inimese kujutamine erinevates ametites, tegevuses ja keskkonnas;• detailne joonistamine (esemed, taimed, loomad);• kujutav ja abstraktne kunst;• pinna struktuurid;• skulptuur, ruumiline objekt, installatsioon;• opkunst, popkunst, digikunst.
Mõisted: eriala, amet, detail, struktuur, töökeskkond, looduskeskkond, taies, objekt, installatsioon	
Praktilised tööd: <ul style="list-style-type: none">• Inimeste kujutamine erinevates ametites, vastavalt ametile riietuse, töövahendite ja töökeskkonna kujutamine.• Ruumi kujutamine nt töökeskkond, linnaruum, looduskeskkond, kodu, kool.• Ruumi planeeringu uurimine, keskkonnamelementide märkamine: valgus, heli, sisustus, kliima, lõhn.	

- Erinevate pinnastruktuuride märkamine.
- Klassikaline skulptuur, installatsioon, vormimängud.
- Op- ja popkunsti teemalised loovtööd.
- Digikunst - arvutijoonistused, animatsioon, film.

Metoodilised soovitused:

- Ametite foto järgi joonistamine - (Jobics kaartide kasutamine (metoodiline kohver) või minukarjäär.ee mäng).
- Natuurist joonistamine.
- Ruumi kujutamiseks ja uurimiseks kasuta Arhitektuurikooli materjale (nt. Uuri ruumi!", "Ole arhitekt!" tööraamatut).
- Erinevate pinnastruktuuride märkamiseks ja kujutamiseks, kasuta eelnevalt pindade pildistamist (makrovõte või suurendamine).
- Vormimängude harjutusi leiad 7.-9. klassi kunstiõpiku 2. osast, vajadusel kohanda.
- Digikunsti jaoks leiad materjali "[Digiõpik I kooliaste](#)" 3. peatükk Digikunst.
- Abstraktset kunsti saab kasutada meeolelu ja tunnete väljendamiseks.

Õppevara:

"Joonistan inimest", I. Raudsepp

"Joonistamise lühikursus", [E. Maddalena](#)

"Inimese joonistamise kunst" Walter Foster Publishing

"Kunstiõpik" 2. osa , A. Purre, K. Laanemäe, J. Levtsenkova, A.Lüsi

"Ole arhitekt", Arhitektuurikool ([raamatu tutvustus](#))

[Arhitektuurikooli õppevara](#)

"[Digiõpik I kooliaste](#)"

Teema: Värvusõpetus

<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab oma loovtööks kokku panna sobiva värviskeemi. 	<p>Õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • värvide ajalugu: keele, värvi ja kultuuri suhted; • kunstiteose kirjeldamine värvide põhjal; • värvimängud (segamine, küllastus, harmoonia, perspektiiv jne); • värviefektid: värvikülastus ja kontuurid, pimestav valgus; • värvipsühholoogia, värvi funktsionaalsus.
<p>Mõisted: küllastus, kontuur, kontrast, harmoonia, vastandumine, perspektiiv, värvipsühholoogia</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Värvide segamine kolmest põhivärvist, valgest ja mustast; • Arutelud kunstiteoste üle, rõhuga värvide kasutus; • Kunstiajaloo huvitvate lugude jutustamine värvide saamislugude kohta. • Arutelud ja praktilise tööd värvide mõju kohta inimesele. • Värv kui funktsionaalne infokandja. • Värvimängud op- ja popkunsti töödes. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Võimalusel õpilaste esitlused värvuste ajaloo kohta aluseks nt "Värvide salaelu". • Kasuta M. Rehepapi "Disainispikri" värviülesandeid. 	
<p>Õppevara:</p>	

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpiobjekt [Värv kui sümbol](#)
"Värvide salaelu", K. St Claire
"Värvide nägemine ja värvimaailm", S.Paluveer [Sisuloome e koolikoti materjal](#)
"Värviõpetus" M. Tammert
"Disainispikker", M. Rehepapp [raamatututvustus](#)

Teema: Kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Õpitulemused:

- kasutab võimete piires kompositsiooni- ja proportsioonireegleid oma loovtöö tegemisel.

Õppesisu:

- pildi kuldõige;
- sümmeetria ja asümmeetria;
- horisontaaljoon, ühe punkti perspektiiv;
- suurussuhted, kohasuhted, arvsuhted;
- värviperspektiiv ja õhuperspektiiv.

Mõisted: kuldõige, suurussuhted, kohasuhted, arvsuhted, värviperspektiiv, õhuperspektiiv, pildiseeria, eskiis

Praktilised tööd:

- Lihtsama kujuga esemete või geomeetriliste kujunditega olukordade läbimäng ja erinevate olukordade kujutamine.
- Maastike joonistamine ja maalimine.
- Pildiseeriad, eskiisid.
- Soojade ja külmade ning selgete ja häguste värvide kontrastide maalimine.

Metoodilised soovitused:

- Võta ette suuremad mahuga (mitu tundi) projektid, keskendu igas tunnis erinevale teemale (eskiis, kompositsioon ja vorm, värviõpetus, viimistlus).
- Innusta õpilasi värve segama põhivärvidest, see arendab oluliselt värvitaju.

Õppevara:

"Kunstiõpik" 7.-9. kl 1. osa, Anu Purre

"Kompositsiooniõpetus", Eve Kärner

"Kunst 4.-6.klassile", H. Gabral

"Joonistamise lühikursus", [E. Maddalena](#)

Teema: Kujundamis- ja kirjaõpetus

Õpitulemused:

- oskab kujundada digivahendeid kasutades esitluse enda huvist lähtuvast või õpetaja ette antud teemal;
- oskab kirja kasutada kujundamisel.

Õppesisu:

- teksti kujundamine (kalligraafia kaartidel), kirjaoptika;
- digitaalsed kujundamisprojektid (kollaažid, esitlused, plakatid jne);
- digimeedia: reklaam ja meem;
- animatsioon ja filmikunst.

Mõisted: kalligraafia, kollaaž, digimeedia, reklaam, meem

Praktilised tööd:

- Tekstide kujundamine: koomiksrite joonistamine või illustratsioon.
- Tähtpäevaliste kaartide ja digitaalsete sõnumite loomine.
- Meemide loomine ajakirjalõigetega või arvutirakendustega (näiteks).
- Gif laiendiga piltide, animatsioonide ja videoklippide loomine.

Metoodilised soovitud:

- Esitluse loomine kunstiga seotud teemal.
- Kujundusgraafika tööd raamat, ajaleht, plakat, reklaamid, pakend, kaubamärk logo ([Reklaam ja logo õpetajajuhend ja töölehed.pdf](#)).
- Esialgu on ohutum kasutada kalligraafiamarkerit.
- Digikunsti teemade käsitlemiseks saad inspiratsioon ["Digiõpik I kooliaste"](#) 3. peatükk *Digikunst*.

Õppevara:

"Kaunis kiri" J. Mäemat

"Kalligraafia algajatele" E. Winters

"Disainispikker", M. Rehepapp [raatatutuvustus](#)

["Digiõpik I kooliaste"](#) 3. peatükk *Digikunst*.

Teema: Kunstikultuur

Õpitulemused:

Õppesisu:

- Eesti kunst ja maailma kunst;
- kultuuride erinevuste tajumine ja väärtustamine;

- on külastanud muuseume ja galeriisid ning mõistab nende olulisust kultuuriväärtuste eksponeerimisel, hoidmisel ja säilitamisel;
- teab mõnda Eesti kunstnikku ja tunneb ära tema teoseid;
- oskab kirjeldada kunstniku tööülesandeid ja sõnastada tema rolli ühiskonnas;
- oskab kunstiteost suunavate küsimuste abil mõtestada ja teadmiste piires ühiskonnas toimuva või toimunuga seostada.

- kultuuriväärtuste hoidmine;
- kunsti seostamine teiste eluvaldkondade ning ühiskonna muutustega;
- kunstniku elukutse ja kunstidega seonduvad erialad;
- muuseumide ja galeriide funktsioonid (tutvustamine, uurimine, säilitamine, restaureerimine);
- autorlus ja kunstiteoste väärtus.

Mõisted: autor, teose kasutaja, kunstikoguja, kultuuriväärtus, restaureerimine, (kunsti) hoiustamine ja säilitamine, publikuprogramm, galerii, ateljee, stuudio, kunsti valdkonna erialadega seotud sõnavara ja mõisted: kuraator, koguhoidja, haridusprogrammi koordinaator, varahoidja, restauraator jne

Praktilised tööd:

- Kunstikogude ja teoste vaatamine ja arutelud.
- Muuseumikülastused ja haridusprogrammides osalemine.
- Kohtumised tegevkunstnikega, stuudiote külastused; töötoad.
- Kunstiteoste jõukohane interpreteerimine.
- Õpetaja tutvustab kunstnikke ja kunsti valdkonna erinevaid ameteid (näiteks, kuraator, restaureerija, giid jne).

Metoodilised soovitused:

- Kunstiteoste arutelude jätkuks võib rääkida ka kunsti hoiustamisest ja säilitamisest.

- Suuna õpilasi vaatama või järelvaatama kultuurisaadet "OP!".
- [Haridus ekraanil](#).
- Korralda oma kooli filmifestival õpilaste animatsioonide ja videofilmide esitlusteks.
- Räägi autorlusest ja teose kasutamise õigustest, teema käsitlemist toetavad leheküljed: [Eesti Autorite Ühing ja intellektuaalomand.ee](#).

Õppevara:

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

Eesti Kunstimuuseumi digikogu <http://digikogu.ekm.ee/> (registreeru kasutajaks)

Kumu Kunstimuuseumi virtuaaltuur <http://www.foto360.ee/tmp/kumu2/>

Eesti Muuseumide Veebivärv <http://muis.ee/et/>

Google Art Project – paljude kunstimuuseumide virtuaaltuurid ja kvaliteetsed reproduktsioonid www.googleartproject.com

"Tähelepanu. Valmis olla. Kunst!", A. Purre, K. Laanemäe, J. Levtsenkova, A.Lüsi

Teema: Tehnikad, vahendid ja materjalid

Õpitulemused:

- kasutab õpitud tehnikaid, töömaterjale ja -vahendeid oma loovtöodes;
- oskab nimetada tuntumaid loodus-ja tehismaterjale;
- oskab kasutada oskuste piires lihtsamaid digikeskkondi esitluste või oma loovtööde eksponeerimiseks.

Õppesisu

- segatehnikad: erinevate tehnikate ja materjalide paindlik kasutamine;
- materjalide tundmine (nii looduslikud, kui tehismaterjalid,);
- maalimine kattevärvide ja akvarellidega, pinnaefektide loomine;
- joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsitega, tööd kriidi- ja õlipastellidega;

- erinevate digikeskkondade kasutamine, animatsioon, esitlus, film.

Mõisted: looduslikud materjalid, tehismaterjalid, kattevärv, akvarellid, kriidipastell, õlipastell, pinnaefekt, animatsioon, film

Praktilised tööd:

- Erinevate vahenditega maalimine:
- guašid;
- akrüül;
- õlivärvid;
- akvarellid;
- kriidipastellid(kuivpastell);
- õlipastellid.

Erinevate vahenditega joonistamine:

- grafiitpliiatsid;
- värvipliiatsid;
- viltpliiatsid;
- pastapliiatsid;
- söe või söepliiatsitega.

Lihtsa animatsiooni loomine.

Filmi tegelastele kostüümide loomine.

Tööd segatehnikates.

Skulptuur

Metoodilised soovitused:

- Tee valik, millistele kunstižanritele, tehnikatele või kunstnikele õppeaasta jooksul keskendud, kõike ühe aastaga ei jõua. Võid raamiks võtta A. Purre jt. "Kunstiõpik 7.-9 klassile" 1. ja 2. osa teemad.
- Too tundidesse avastamist ja põnevat uurimist ning anna õpilastele valikuvõimalusi, jäta ruumi teistest erineda.
- Too näituselt saadud ideed klassiruumi - katsetage ja looge koos õpilastega.
- Loo õpilastega koos näituse kooliruumides ja tee näituseavamisest sündmus.
- Varieeri pikemamahulisi ja lühemaid, individuaal ja grupitöid.

Õppevara:

"Kunstiõpik 7.-9. klassile", 1. osa, A.Purre

"Kunstiõpik 7.-9. klassile", 2. osa, K. Laanemäe, J. Levtšenkova, A.Lüsi, A.Purre

"Kunstilugu lastele" G. M. Roig

"Laste kunstiraamat" F. Watt

"Loov kunst", T. Bunkers, K. Durkin, M. Grimshaw

"Animaõpik" R. Heidmets ([raamatututvustus](#))

Joonistusprogrammid: <https://koolielu.ee/tools/?tag=joonistamine>

TLU Haapsalu Kolledzi "Praktiline haridustehnoloogia" [õppematerjalid](#)

Digiõpik I kooliaste 3. osa. ([õpiku leiad siit](#))

Teema: Töökultuur

Õpitulemused:

- suudab panustada ühistööde tegemisse;

Õppesisu:

- koostöö tegemine ühise tulemuse nimel, üksteisega arvestamine, kompromisside saavutamine, samas ka erilise esiletoomine;

<ul style="list-style-type: none"> • oskab suunavate küsimuste abil hinnata enda kunstipädevusi (suudab oskuste kohta reflekteerida enamat kui "ma ei oska joonistada"); • väärtustab kunstiloomingut, sh enda ja kaaslaste töid. 	<ul style="list-style-type: none"> • kunstitegevuste kaudu oma võimete tundmaõppimine ja arendamine.
<p>Mõisted: individuaalne omapära, kunstiteose lugu, kunstivahend, koloriit, kompositsioon, valgus</p>	
<p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Individuaal- ja ühistööd. • Tööde vormistamine ja näituste väljapanek. • Näituse külastus; • Teoste ja tööprotsessi analüüs (Kunstiteose ja tööprotsessi analüüsi toetavad küsimused.pdf); • Emotsioonide ja tunnete maandamine kunstitegevuste kaudu. 	
<p>Metoodilised soovitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppeaasta jooksul ei pea jõudma kõikide kunstiliikidega tegeleda, tee valikuid. • Võimalusel kasuta muuseumide e-tunde, uuri, kas võimaldatakse virtuaaltunde (Tallinna Kunstihoone, Eesti Kunstimuuseum, Eesti Rahva Muuseum, Ajaloomuuseum jne. • Kunstiteraapilisi harjutusi leiab nii internetist kui raamatutest näiteks "Kunstiteraapia - sissejuhatusest praktikani", H. Tartes-Papkina, V. Scotti. • Emotsioonide ja tunnete maandamine kunstitegevuste kaudu - muusika maalimine või muusika saatel joonistamine või maalimine. (nt muusika joonistamine programmiga LineRider, näide, Jackson Polloki stiilis online-joonistamine) 	

- Uuri [üldpädevuste lõimingu peatükist](#) soovitusi erinevate ettevõtmiste ja projektide kohta, mis võivad anda põnevaid sisendeid ja väljundeid (konkursid, näitused) kunstiõpetuse tundide põnevamaks ja päevakajalisemaks muutmiseks.
- Lõimi ja visualiseeri õpilastega karjäärivalikute toetamiseks mõeldud töölehti (Edu ja tegu, minukarjäär.ee).

Õppevara:

Ringmajandus <https://ringmajandus.envir.ee/et/ringmajandus>

"Kunstiteraapia - sissejuhatusest praktikani", H. Tartes-Papkina, V. Scotti

"Ettevõtlikus kunstis ja selle tegemisel", Tallinna Ülikool, [Edu ja Tegu programmi materjal](#)

[Eesti Autorite Ühing](#) ja intellektuaalomand.ee